

Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Development

Spring 2025, Vol.6, No.1, Serial Number 21, pp 73-96

<https://doi.org/10.22077/vssd.2024.7319.1231>

Strategic Analysis of Entrepreneurship Development in Rural Women's Microcredit Funds (Case study: Badrah County)

Masumeh Golshani¹, Nematollah Shiri^{2*}

1. M. Sc. Student of Entrepreneurship, Department of Entrepreneurship and Rural Development, Faculty of Literature and Humanities, Ilam University, Ilam, Iran.

2. Associate Professor, Department of Entrepreneurship and Rural Development, Faculty of Literature and Humanities, Ilam University, Ilam, Iran.

*Corresponding author, Email: n.shiri@ilam.ac.ir

Keywords:

Women's Entrepreneurship, Rural Microcredit Fund, Rural Women, Badrah County.

1. Introduction

In contemporary Iranian society, women represent a substantial portion of the population and possess significant untapped potential. Under appropriate socioeconomic conditions, they can play a pivotal role in driving economic, social, and cultural development. Women constitute nearly half of the rural population and, despite their integral involvement in rural production systems, there remains a pressing need to foster a sense of belonging and opportunity for them as a distinct social group within rural communities. According to numerous scholars, one effective pathway toward advancing rural development lies in promoting entrepreneurship within these areas. Given the availability of human capital and local resources, rural regions have the potential to become key arenas for fostering entrepreneurial initiatives. The role of microcredit funds in poverty alleviation and rural development further underscores their strategic importance. Given that rural poverty remains a persistent challenge, improving livelihood conditions in rural households and encouraging entrepreneurship among rural women is essential. Field investigations and interviews with experts regarding microcredit funds for rural women in Badreh County reveal several obstacles impeding entrepreneurial development. In some cases, these challenges are so significant that targeted field research is necessary to identify the prerequisites for enhancing entrepreneurial activities within such funds. Although the economic necessity of women's participation in productive activities is widely acknowledged, the enabling environment for rural women's entrepreneurship has yet to be adequately established. One contributing factor is the limited emphasis placed by microcredit institutions on creating platforms conducive to employment generation specifically for rural women. Thus, this study seeks to address the following research question: What are the internal factors (strengths and weaknesses), external factors (opportunities and threats), and strategic development pathways for entrepreneurship within microcredit funds targeting rural women in Badreh County?

2. Methodology

This study adopts an applied research approach and falls under the category of sequential exploratory mixed-methods research (qualitative followed by quantitative). Initially, we conducted a SWOT analysis to identify the internal (strengths and weaknesses) and external (opportunities and threats) factors influencing entrepreneurship development within rural women's microcredit funds in Badreh County. Subsequently, we prioritized and weighted these factors using the Analytic

Received:

18/Feb/2024

Revised:

03/May/2024

Accepted:

01/Sep/2024

Hierarchy Process (AHP) through pairwise comparison questionnaires administered via the software "Expert Choice." The study involved 18 experts and managers associated with microcredit funds for rural women in Badreh County, selected through purposive sampling. Data collection was carried out using semi-structured individual interviews, focus group discussions, field observations, and note-taking. Qualitative data were analyzed through thematic content analysis, guided by strategic frameworks and SWOT matrix interpretations. To ensure the validity of findings, multiple verification strategies were employed, including triangulation of data sources, maximum variation sampling, and peer debriefing with members of the research team.

3. Findings

The research identified key internal and external factors affecting the development of entrepreneurship in rural women's microcredit funds in Badreh County. Among internal factors, *"family labor support in entrepreneurial activities"* emerged as the most significant strength, while *"the presence of unskilled labor within the funds"* was identified as the primary weakness. Regarding external factors, *"favorable conditions for collecting and processing livestock hair and wool"* represented the most promising opportunity, whereas *"multiple domestic and professional responsibilities of rural women fund members"* posed the most critical threat. The study also proposed several development strategies, including: "Encouraging members to initiate family-based or cooperative businesses in agricultural and handicraft sectors", "Designing and implementing skill-building training programs tailored to the needs of fund members in agriculture and crafts", and "Promoting successful female entrepreneurs at national, provincial, and local levels to reshape societal perceptions of women in business". These strategies aim to create a supportive ecosystem conducive to the growth of rural women's entrepreneurship.

4. Discussion and Conclusion

The findings of this study provide a comprehensive overview of the strengths, weaknesses, opportunities, and threats influencing entrepreneurship within microcredit funds for rural women in Badreh County. These insights carry both theoretical and practical implications for policymakers and practitioners engaged in rural development. From a theoretical perspective, the study contributes to the conceptual understanding of rural women's entrepreneurship, particularly in the context of microcredit mechanisms and their developmental potential. From a practical standpoint, the findings offer actionable recommendations for designing and implementing targeted interventions, including:

- Offering cooperative loans through economic organizations to facilitate income-generating activities.
- Planning and executing group-based income-generating projects involving fund members.
- Conducting vocational training sessions aligned with members' needs to enhance entrepreneurial skills.
- Prioritizing entrepreneurship education to diversify business opportunities for rural women.
- Organizing annual festivals at provincial and national levels to honor successful fund members and exemplary microcredit institutions.
- Developing media programs—radio, television, and online—to showcase successful women entrepreneurs and promote positive role models.
- Increasing credit limits for active rural women entrepreneurs based on business initiation criteria.
- Ranking microcredit funds and granting preferential facilities to high-performing ones.
- Encouraging fund managers to pool unused resources and explore new opportunities for advancement.
- Utilizing entrepreneurial bricolage as a strategy to overcome resource limitations and generate innovative solutions amid environmental constraints.

By adopting such strategies, rural women's microcredit funds can not only address existing challenges but also unlock latent potentials, thereby contributing meaningfully to sustainable rural development and women's empowerment.

How to cite this article:

Golshani, M., & Shiri, N. (2025). Strategic Analysis of Entrepreneurship Development in Rural Women's Microcredit Funds (Case study: Badrah County). *Village and Space Sustainable Development*, 6(1), 73-96. <https://doi.org/10.22077/vssd.2024.7319.1231>

Copyright: © 2025 by the authors. Licensee Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Development. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

فصلنامه روستا و توسعه پایدار فضا

دوره ششم، شماره یکم، پیاپی بیست و یکم، بهار ۱۴۰۴، شماره صفحه ۷۳-۹۶

<https://doi.org/10.22077/vssd.2024.7319.1231> doi

تحلیل راهبردی توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی (مورد مطالعه: شهرستان بدره)

معصومه گلشنی^۱، نعمت‌اله شیری^{۲*}

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه کارآفرینی و توسعه روستایی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران.

۲. دانشیار گروه کارآفرینی و توسعه روستایی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران.

* نویسنده مسئول، ایمیل: n.shiri@ilam.ac.ir

چکیده:

مطالعه حاضر در قالب رویکرد کیفی و با هدف تحلیل راهبردی توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره انجام گرفت. جامعه مورد مطالعه، ۱۸ نفر از کارشناسان صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی و مدیران صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی در شهرستان بدره بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. گردآوری داده‌ها با استفاده از فن مصاحبه انفرادی نیمه‌ساختارمند، گروه متمرکز، مشاهده و یادداشت‌برداری میدانی، صورت گرفت. تحلیل داده‌ها با استفاده از فن تحلیل محتوا و بر مبنای روش تحلیل راهبردی و ماتریس سوات، صورت پذیرفت و جهت اعتبارسنجی یافته‌های پژوهش نیز از روش‌های تنوع در جامعه مورد مطالعه، جمع‌آوری داده‌ها در مکان‌های متنوع، حداکثر تنوع در انتخاب نمونه‌ها و کنترل توسط اعضا استفاده گردید. نتایج نشان داد که «ترغیب و تشویق اعضای صندوق‌ها به راه‌اندازی کسب‌وکارهای خانوادگی و مشارکتی در زمینه محصولات کشاورزی و صنایع دستی»، «طراحی و اجرای دوره‌هایی برای ارتقای صلاحیت‌های فنی و تخصصی اعضای صندوق‌ها در جهت بهره‌برداری از فرصت‌های کشاورزی و صنایع دستی» و «معرفی و تشویق الگوها و کارآفرینان موفق زن در حوزه کسب‌وکارهای تعاونی و مشارکتی در سطح ملی، استانی و محلی به منظور تغییر نگاه جامعه نسبت به زنان»، از جمله راهبردهای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره هستند.

واژگان کلیدی:

کارآفرینی زنان، اعتبارات خرد روستایی، زنان روستایی، شهرستان بدره

تاریخ ارسال:

۱۴۰۲/۱۱/۲۹

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۳/۰۲/۱۴

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۰۶/۱۱

۱- مقدمه

در جامعه امروز ایران، زنان توانایی‌ها و قابلیت‌های بالقوه فراوانی دارند و تحت شرایط مناسب می‌توانند نقش مؤثری در رشد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور داشته‌باشند (سعیدی و همکاران، ۱۳۹۷؛ آریانا و همکاران، ۱۳۹۸). از طرفی زنان حدود نیمی از جمعیت روستایی را به خود اختصاص می‌دهند (کوشکی و همکاران، ۱۳۹۰، ۱۶). باوجود این‌که آن‌ها نقش به سزایی در فرآیند تولیدات روستایی دارند، لازم است که از راه‌های گوناگون امکان و احساس ایجاد تعلق در جامعه، حداقل در اجتماع به‌عنوان یک گروه جامعه روستایی در بین آن‌ها به وجود بیاید (نامجویان شیرازی، ۱۳۹۳؛ آریانا و همکاران، ۱۳۹۸). در ایران به عقیده بسیاری از صاحب‌نظران، یکی از راه‌های پیشرفت جوامع روستایی، توجه به کارآفرینی در روستاها می‌باشد (هنینک و همکاران^۱، ۲۰۱۲) و از این منظر مناطق روستایی با توجه به نیروی انسانی و منابع در دسترس، می‌تواند به‌عنوان مهم‌ترین محل ترویج و توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه باشند (طهماسبی و فخرآبادی‌پور، ۱۴۰۲). توسعه کارآفرینی در روستاها ضمن فراهم آوردن زمینه رشد و توسعه پایدار، مسائل و مشکلات جاری از جمله فقر، نابسامانی اجتماعی و فرهنگی و بیکاری را مرتفع خواهد کرد. درواقع، کارآفرینی که به مفهوم کشف و بهره‌برداری از فرصت‌ها به‌منظور ارزش‌آفرینی در حوزه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه است، پایه و اساس توسعه همه‌جانبه محسوب می‌شود. توسعه کارآفرینی در این مناطق می‌تواند برطرف‌کننده بسیاری از چالش‌ها از جمله بیکاری، درآمد پایین، فقدان تنوع اقتصادی و غیره باشد. در این راستا، بایستی اذعان نمود که توسعه کارآفرینی در جوامع روستایی بدون در نظر داشتن زنان روستایی، امری دست نیافتنی خواهد بود (جبین و همکاران^۲، ۲۰۲۰).

امروزه کشورهای زیادی ازجمله ایران برای بهبود شرایط زنان روستایی، راهبردهای گوناگونی را به اجرا درآورده‌اند. یکی از این راهبردها، صندوق اعتبارات خرد است که از سال ۱۳۷۹، برای توانمندسازی زنان و افزایش درآمد خانوارهای کم‌درآمد روستایی از طریق پرداخت وام‌های کوچک و کم‌بهره، در دستور کار دفتر امور زنان روستایی و عشایری وزارت جهاد کشاورزی قرار گرفته است (بابایی امین و همکاران، ۱۳۹۹، ۱۳۶). صندوق‌های اعتبارات خرد، با جمع‌آوری پس‌اندازهای اندک زنان روستایی و سازمان‌دهی این منابع مالی در فعالیت‌های درآمدزا با ارجحیت کشاورزی، سعی دارند ضمن حمایت مالی آنان در مسیر تولید، روحیه همیاری و خودیاری آنان را تقویت نموده و موجب ارتقا اعتمادبه‌نفس و موقعیت اجتماعی آنان شوند (ولی‌زاده و همکاران، ۱۴۰۱، ۱۱). در حال حاضر بیش از ۷۲۲ صندوق در استان‌های مختلف کشور، با بیش از ۲۱ هزار نفر عضو مشغول فعالیت و ارائه خدمات مالی به زنان روستایی می‌باشند.

نقش صندوق اعتبارات خرد در کاهش فقر و توسعه روستایی حاکی از اهمیت فراوانی است که اعتبارات خرد در این رابطه می‌تواند داشته‌باشند. در این راستا، نظر به این‌که فقر روستایی یکی از مشکلات دوره کنونی به‌شمار می‌رود (آلام و همکاران^۳، ۲۰۲۱) و یکی از راه‌های ناگزیر پیشرفت و جلوگیری از افزایش فقر روستاییان، توجه به وضعیت معیشتی خانوارهای روستایی و توسعه کارآفرینی در جوامع روستایی است (فرجی سبکبار، ۱۳۹۰). از عوامل عمده فقر روستاییان می‌توان به عوامل اقتصادی، کشاورزی، شغلی، روابط اجتماعی و میزان مشارکت پایین اقتصادی زنان روستایی اشاره کرد (عزیزی خالخیلی و زمانی، ۱۳۹۲). از این‌رو، برخی از پژوهشگران دلیل عمده پایین بودن پیشرفت‌های فناوری در کشورهای در حال توسعه را نه به دلیل محدودیت عوامل تولید، بلکه ناشی از عدم توسعه یافتگی منابع انسانی می‌دانند. در این راستا، باید بخشی از سرمایه‌گذاری دولت در توسعه منابع انسانی به زنان تخصیص داده شود (سعیدی و همکاران، ۱۳۹۷). هرچند ضرورت و الزام اقتصادی اشتغال و مشارکت زنان در فعالیت‌های اقتصادی جوامع روستایی مطرح بوده، اما در زمینه توسعه کارآفرینی، هنوز برای زنان روستایی وضعیت مطلوب ایجاد نشده است که یکی از دلایل آن توجه اندک صندوق‌های

^۱ Hennink et al.^۲ Jabeen et al.^۳ Alam et al.

اعتبارات خرد به بسترسازی مناسب برای ایجاد فرصت‌های اشتغال برای زنان روستایی است (آریانا و همکاران، ۱۳۹۸). این در حالی است که طی دهه‌های اخیر، برنامه‌های اعتبارات خرد از رهیافت‌های مهم فقرزدایی زنان در جهان بوده است؛ به‌طوری‌که از آن به‌عنوان انقلاب اعتبارات خرد یاد می‌کنند (جبین و همکاران، ۲۰۲۰). برنامه اعتبارات خرد با ایجاد و گسترش فعالیت‌های درآمدزا به‌ویژه برای گروه‌های آسیب‌پذیر، توسعه کارآفرینی در جوامع محلی را تسهیل می‌کند. درواقع اعتبارات خرد به‌عنوان رویکردی در برابر رویکرد یارانه‌های دولت مطرح گردیده‌است؛ زیرا تحقیقات نشان داده است که مؤسسات دولتی قادر به تأمین نیازهای متقاضیان نیستند و پایداری خدمات آن‌ها مورد تردید است (مظفری و ضیائی، ۱۳۹۶). مهم‌ترین اهداف تشکیل صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی عبارتند از ارتقا مهارت‌های فردی و اجتماعی زنان روستایی از طریق برنامه‌های آموزشی و افزایش درآمد خانوارهای کم‌درآمد از طریق پرداخت وام‌های کوچک برای انجام فعالیت‌های درآمدزا است.

یکی از مسائل تأمل برانگیزی که لزوم شناسایی چالش‌های صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی در راستای توسعه کارآفرینی را نمایان می‌سازد، عدم توانایی صندوق‌های اعتبارات خرد در اداره وجوه خود می‌باشد (بابایی امین و همکاران، ۱۳۹۹). لذا به نظر می‌رسد که این صندوق‌ها نه‌تنها در آینده با مشکل تأمین اعتبار مواجهه خواهند شد، بلکه همچنین فاقد مهارت‌های لازم جهت توسعه کارآفرینی به‌صورت موفقیت‌آمیز می‌باشند (ولی‌زاده و کریمی، ۱۳۹۷). این صندوق‌ها، گرچه در طی سالیان قبل از موفقیت‌های نسبی برخوردار بوده‌اند، اما در آینده به‌دلیل ابهاماتی که در راستای توسعه کارآفرینی وجود دارد، با چالش‌های جدی مواجهه خواهند شد (سعیدی و همکاران، ۱۳۹۷). لذا ضروری است که با استراتژی‌های مناسب، اقدام به رفع نقاط ضعف صندوق‌ها در جهت توسعه کارآفرینی نموده و در نتیجه شرایط را برای تبدیل نقاط ضعف به نقاط قوت فراهم نمود. بررسی تأثیر اعتبارات خرد در حل مشکلات مالی زنان روستایی نشان داده که آن‌ها نه‌تنها توانسته‌اند بدهی و مخاطراتی همچون درمان بیماری‌ها را از سر بگذرانند، بلکه عده‌ای با اعتبارات خرد به کارآفرینی نیز روی آورده‌اند و از این رهگذر، در کسب درآمد برای خانواده خود مؤثر واقع شده‌اند (مانیلی و همکاران^۱، ۲۰۲۱). در این رهیافت، دسترسی به اعتبار برای زنان دارای توان کارآفرینی امکان‌پذیر می‌شود. ایجاد اشتغال برای خود یا فرصت‌های شغلی برای دیگران و نیز درآمدزایی از اهداف این رهیافت است (آلام و همکاران، ۲۰۲۱).

طبق آمارهای موجود در مدیریت هماهنگی‌های ترویج جهاد کشاورزی استان ایلام تا سال ۱۳۹۱ در استان ۱۳ صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی در شهرستان‌های آبدان، دره شهر، ملشکاهی، چرداول و بدره تشکیل شده‌است که در مجموع ۴۶۶ نفر از زنان و دختران روستایی عضو این صندوق‌ها هستند. همچنین طبق آمارهای جدید، تأسیس ۳۰۰ صندوق دیگر در دستور کار مدیریت هماهنگی‌های ترویج جهاد کشاورزی استان ایلام قرار دارد که حدود چهار هزار نفر از زنان روستایی در این صندوق‌ها عضو خواهند شد. شهرستان بدره یکی از شهرستان‌های استان ایلام است که در سال ۱۳۹۶ از شهرستان دره‌شهر جدا و مستقل گردیده‌است. این شهرستان دارای حدود ۱۷ هزار نفر است که که اکثراً در نواحی روستایی زندگی می‌کنند و مشغول فعالیت‌های کشاورزی (زراعت، باغداری، دامپروری)، شیلات، صنایع دستی و فرهنگی هستند. شهرستان بدره از شمال غربی با شهرستان سیروان، از غرب با شهرستان ایلام، از جنوب غربی با شهرستان ملشکاهی، از جنوب با شهرستان دهلران، از جنوب شرقی با شهرستان آبدان، از شرق با شهرستان دره‌شهر و از شمال شرقی با شهرستان رومشکان و از شمال با شهرستان کوهدشت استان لرستان همسایه است. بررسی‌های انجام شده از صندوق‌های اعتباری خرد مستقر در شهرستان بدره و همچنین مصاحبه با کارشناسان فعال در این حوزه، بیانگر این مسئله است که برخی از صندوق‌ها در راستای توسعه کارآفرینی، با مسائل و مشکلاتی همراه هستند. در مواردی مشکلات به‌گونه‌ای رقم خورده است که ارائه هرگونه راهکار در جهت حل مشکلات صندوق‌های اعتبارات خرد در شهرستان بدره

^۱ Manilay et al.

نیازمند انجام تحقیقات میدانی در حوزه شناسایی الزامات توسعه کارآفرینی در این گونه صندوق‌ها می‌باشد. بر این اساس، پرسش اصلی پژوهش حاضر این است که عوامل داخلی (نقاط قوت، ضعف)، عوامل خارجی (فرصت‌ها، تهدیدها) و راهبردهای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره کدامند؟

۲- بنیان نظریه‌ای

طهماسبی و فخرآبادی‌پور (۱۴۰۲)، در پژوهشی باهدف بررسی نقش صندوق‌های اعتبارات خرد در ارتقای سرمایه اجتماعی روستاییان در شهرستان دامغان نشان دادند که افزایش میزان مشارکت اعضای صندوق بعد از اجرای پروژه جهاد کشاورزی نسبت به قبل از اجرای آن فرصت مناسبی برای جلب مشارکت افراد با سطح تحصیلات متفاوت ایجاد کرده است. به همین دلیل تشکیل صندوق‌های اعتبارات خرد ازجمله راهکارهای مناسب برای تأثیرگذاری بر افزایش مشارکت و همکاری روستاییان و ارتقای سرمایه اجتماعی آن‌ها به‌شمار می‌رود. ولی‌زاده و همکاران (۱۴۰۱)، در تحقیقی به هدف واکاوی عوامل مؤثر بر تشخیص فرصت‌های کارآفرینی زنان روستایی شهرستان کرمانشاه نشان دادند که آموزش‌های کارآفرینانه، سرمایه اجتماعی و مهارت‌های کارآفرینی از عوامل تأثیرگذار بر فرصت‌های کارآفرینی در میان زنان روستایی عضو صندوق‌های اعتبارات خرد شهرستان کرمانشاه هستند که با برنامه‌ریزی مناسب در زمینه بهبود وضعیت آموزش‌های کارآفرینانه، سرمایه اجتماعی و مهارت‌های کارآفرینی زنان روستایی عضو صندوق‌های اعتبارات خرد، می‌توان به افزایش نرخ مشارکت اقتصادی آنان در نتیجه ارتقای قابلیت تشخیص فرصت‌های کارآفرینی امیدوار بود. یا سوری و نوروزی‌نژاد (۱۴۰۰)، مطالعه‌ای تحت عنوان فراتحلیل کیفی ابعاد توسعه کارآفرینی زنان روستایی انجام دادند. طبق یافته‌های این پژوهش، متغیرهای سطح سواد و دانش فردی، آموزش کارآفرینی، داشتن درآمد، عضویت در گروه‌های اجتماعی، حمایت خانواده، حمایت نهادهای دولتی و حمل‌ونقل به‌عنوان مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر توسعه کارآفرینی زنان روستایی بودند. حیدری و همکاران (۱۴۰۰)، پژوهشی با هدف، شناسایی فرصت‌های کسب‌وکارهای خدماتی در تعاونی‌های روستایی استان ایلام گزارش دادند که مواردی همچون؛ ایجاد بازارهای نهادهای دامی و کشاورزی، جمع‌آوری و بسته‌بندی روغن دامی منطقه، ایجاد فروشگاه روستا بازار (عرضه مستقیم محصولات کشاورزی با همکاری شرکت‌های تعاونی روستایی) و ایجاد فروشگاه تخصصی ابزارآلات کشاورزی و نهادهای ازجمله فرصت‌هایی هستند که در تمام شهرستان‌های مورد مطالعه وجود دارند. ولی‌زاده و کریمی (۱۳۹۷)، در پژوهشی با عنوان تحلیل عوامل مؤثر بر پیامدهای کارآفرینی اجتماعی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی و عشایری که با روش توصیفی- همبستگی و با استفاده از فن پیمایش انجام شده بود نشان دادند که متغیرهای همدلی، خودکارایی، حمایت اجتماعی درک‌شده، تعهد اخلاقی و تجربه قبلی، اثرات مثبت و معنی‌داری بر نیت کارآفرینی اجتماعی دارند. سعیدی و همکاران (۱۳۹۷)، در تحقیقی باهدف بررسی نقش صندوق اعتبارات خرد بر توانمندسازی اقتصادی زنان روستایی در شهرستان چرداول در استان ایلام نشان دادند که بین متغیرهای مستقل فرصت‌های کسب درآمد با متغیر وابسته میزان توانمندی اقتصادی زنان روستایی عضو صندوق رابطه معنی‌داری وجود دارد. همچنین، در مجموع، متغیرهای ایجاد اشتغال و فرصت‌های کسب درآمد برای زنان روستایی توسط صندوق، برگزاری کلاس‌های حرفه‌آموزی و آموزش‌های تخصصی و مشاوره‌های اجتماعی، شغلی و تنوع‌بخشی درآمد، نزدیک به نیمی از واریانس متغیر توانمندی اقتصادی را تبیین می‌کنند. مظفری و ضیائی (۱۳۹۶)، در مطالعه‌ای با عنوان بررسی پیامدهای صندوق اعتبارات خرد بر میزان توانمندسازی مدیریتی زنان روستایی، با استفاده از رگرسیون خطی نشان دادند که متغیرهای دوره‌های آموزشی، مهارتی، کاربردی، حمایت خانواده در انجام امور اشتغال ایجاد شده؛ همسر، سرپرست، خانواده، مبلغ وام، مشارکت و وام کار گروهی؛ فاصله شهر تا روستا؛ شیوه اعطای وام؛ و سطح تحصیلات اعضای صندوق توانایی به میزان ۵۷ درصد، توانایی تبیین متغیر توانمندی مدیریتی زنان روستایی را دارند. مردانشاهی و روشنفر (۱۳۹۴)، در پژوهشی به‌منظور تدوین

راهکارهای توسعه کارآفرینی کشاورزی در شهرستان ساری نشان دادند، که از دیدگاه سه گروه مشارکت‌کننده به عوامل تقاضای بالا برای محصولات کشاورزی و غذایی، ایجاد ارزش افزوده بالا در بخش صنایع تبدیلی، فرآوری و بسته‌بندی و استفاده از فناوری اطلاعات به ترتیب به عنوان مهم‌ترین فرصت‌ها و عوامل رکود اقتصادی و تورم، عدم ثبات در بازار و قیمت‌ها و سیاست‌های نامناسب تنظیم بازار و دخالت‌های دولت در بازار به ترتیب به عنوان مهم‌ترین تهدیدها می‌توان اشاره نمود. محمدی یگانه و همکاران (۱۳۹۳)، در تحقیق خود با عنوان بررسی آثار اعتبارات خرد بر توانمندسازی اقتصادی فقرای روستایی به این نتیجه رسیدند که کم بودن میزان و واحدهای تولیدی اعتبارات پرداختی، کوچک‌مقیاس بودن و عدم ارائه آموزش‌های لازم از مشکلاتی هستند که باعث عدم اثرگذاری مثبت اعتبارات شده‌اند. فردوسی و همکاران^۱ (۲۰۲۳)، در تقویت توسعه کارآفرینی از طریق کسب‌وکارهای خرد، نشان دادند که صندوق کسب‌وکار خرد به طور قابل توجهی بر درآمد کارآفرینان تأثیر می‌گذارد. ییو و لئونگ^۲ (۲۰۲۲)، در مطالعه خود به نقش کلیدی اعتبارات خرد در توانمندسازی خانوارهای کم‌درآمد در هنگ‌کنگ، اشاره کرده‌اند. نتایج مطالعه ییو و همکاران^۳ (۲۰۲۰)، با عنوان برآورد تأثیر اعتبار خرد فقرزدایی بر درآمد خانوارهای فقیر، نشان می‌دهد که اعتبارات خرد، تأثیر مثبتی بر درآمد تولیدی خانوارهای فقیر از جمله خانوارهای فقیر به دلیل کمبود بودجه و خانوارهای فقیر با سرپرست زن دارد. اختر و چنگ^۴ (۲۰۲۰)، در بررسی ابتکارات توانمندسازی پایدار در میان زنان روستایی از طریق وام‌های خرد در بنگلادش، بیان داشتند که اعتبارات خرد، تأثیر قابل توجهی بر افزایش مشارکت زنان در فرآیندهای کلی تصمیم‌گیری، در آگاهی قانونی، جنبش‌های مستقل و همچنین ارتقای استانداردهای زندگی برای تشویق توانمندسازی پایدار زنان، دارد. آریفو و همکاران^۵ (۲۰۲۰)، در پژوهش خود باهدف بررسی تأثیر اعتبارات خرد زنان روستایی بر کارآفرینی نتیجه‌گیری کرده‌اند که اعتبارات خرد زنان روستایی بر توسعه کارآفرینی از جنبه‌های اقتصادی تأثیر مثبت دارد. الشامی و همکاران^۶ (۲۰۱۷)، در بررسی تأثیر اعتبارات خرد بر توانمندسازی زنان در خصوص رفاه و تصمیم‌گیری زنان در مالزی، بیان داشتند که دسترسی به اعتبارات خرد تأثیر مثبتی بر درآمد ماهانه زنان دارد. به علاوه، اعتبار خرد وام‌گیرندگان زن را در مجموعه‌ای از تصمیم‌گیری‌های خانوار از جمله هزینه‌های روزانه، مدرسه کودکان، هزینه‌های درمانی و بهداشتی و تصمیم‌گیری برای وام، توانمند می‌کند. ساهاران^۷ (۲۰۱۵)، چالش‌ها و موانع اعتبارات خرد در توانمندسازی زنان فقیر در کشور هند را شامل موارد زیر می‌داند: نبود دانش و آگاهی از وضعیت بازار و موقعیت‌های سودمند که از طریق انتخاب مشاغل مشکل ایجاد می‌شود، انجام حسابداری ضعیف، استخدام تعداد زیادی از اقوام و نزدیکان در واحد تولیدی و ایجاد فشار از سوی آن‌ها برای تقسیم سود حاصله، تعیین قیمت‌های قراردادی و به صورت دلخواهی، نرخ سود بالا، عدم توجه به نرخ تورم، قوانین و سیاست‌هایی که به تدریج موجب ورشکستگی مشاغل خرد مربوط به زنان می‌شوند. ادريس و همکاران^۸ (۲۰۱۵)، در مطالعه‌ای به بررسی اثر اعتبارات خرد در کاهش فقر و ایجاد فرصت‌های کارآفرینی برای زنان روستایی در یکی از ایالت‌های نیجریه پرداختند و نشان دادند که اعتبارات خرد به طور قابل توجهی منجر به افزایش آموزش، توانمندی اقتصادی و ایجاد فرصت‌های کارآفرینی در محیط روستایی شده و اعتبارات منجر به خوداشتغالی و توسعه کسب‌وکارهای موجود و همچنین ایجاد کسب‌وکارهای جدید گردیده‌است. سماسینگه و را تیرانی^۹ (۲۰۱۴)، مهم‌ترین چالش‌های فراروی صندوق‌ها را کمبود منابع مالی و تعداد کم صندوق‌ها، دسترسی کم زنان به آموزش و مهارت

¹ Ferdousi et al.

² Yiu & Leung

³ Yu et al.

⁴ Akhter & Cheng

⁵ Arifu et al.

⁶ Al-Shami et al.

⁷ Saharan

⁸ Idris et al.

⁹ Semasinghe & Rathirane

در زمینه مهارت‌های مدیریتی، فنی و کارآفرینی، ناکارآمدی نظام تولید و ضعف در زیرساخت‌ها می‌دانند. یوگندراجا^۱ (۲۰۱۴)، در پژوهش با عنوان پیامدهای صندوق‌های اعتباری خرد: مسائل و مفاهیم نتیجه‌گیری کردند که مهم‌ترین چالش‌های فراروی صندوق‌ها را کمبود منابع مالی و تعداد کم صندوق‌ها، دسترسی کم زنان به آموزش و مهارت در زمینه مهارت‌های مدیریتی و فنی و کارآفرینی، ناکارآمدی نظام تولید و ضعف در زیرساخت‌ها می‌دانند. همچنین، در تحقیق دیگر خود در سریلانکا مهم‌ترین چالش‌های فراروی صندوق‌ها را کمبود منابع مالی و تعداد کم صندوق‌ها، دسترسی کم زنان به آموزش و مهارت در زمینه مهارت‌های مدیریتی و فنی و کارآفرینی و ناکارآمدی نظام تولید و ضعف در زیرساخت ذکر کرده‌اند. فاسورانتی^۲ (۲۰۱۰)، در مطالعه موردی خود تأثیر اعتبار خرد بر کاهش فقر در میان ساکنان روستایی در منطقه محلی شمال غرب آکوگو در ایالت اوندو در مناطق روستایی نیجریه به این نتیجه رسیده است که برنامه اعتبار خرد، آثار مثبتی روی شاخص‌های اقتصادی خانوار مثل درآمد، پس‌انداز، هزینه‌های مصرف و کسب سرمایه داشته است و شروع برنامه در مناطق مورد مطالعه موجب بهبودی قابل توجهی در استانداردهای زندگی افراد شده‌است. به‌طور کلی می‌توان گفت استفاده از طرح‌های اعتبارات خرد موجب کاهش فقر به‌وسیله ترغیب افراد به فعالیت‌های اقتصادی مناسب در مناطق روستایی شده‌است.

۳- روش، تکنیک و قلمرو

پژوهش پیشرو از نظر مقاصد، کاربردی بوده و در دسته پژوهش‌های آمیخته (کیفی + کمی) از نوع متوالی اکتشافی قرار دارد. در این مطالعه، ابتدا با استفاده از تحلیل سوات^۳، عوامل داخلی^۴ (نقاط قوت و ضعف) و عوامل خارجی^۵ (فرصت‌ها و تهدیدها) توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره ارزیابی شد و سپس با استفاده از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی^۶ و پرسش‌نامه مقایسات زوج، این عوامل در نرم‌افزار Expert Choice وزن‌دهی و اولویت‌بندی شدند و طرح تحقیق به کار گرفته شده در پژوهش پیشرو، طرح تحقیق توصیفی به شیوه تحلیلی بود. مشارکت‌کنندگان در پژوهش حاضر شامل کارشناسان، افراد باتجربه و متخصص در زمینه صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی و همچنین، مدیران صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی در شهرستان بدره بودند. این افراد به دلیل داشتن اطلاعات جامع و کامل در مورد پدیده مورد بررسی و ارتباط و دیدگاه خاصی که نسبت به این صندوق‌ها داشتند، انتخاب شدند و از آنجایی که خبرگان و صاحب‌نظران که در حوزه موضوع تحقیق تسلط داشته باشند به وضوح قابل شناسایی نیستند؛ از این رو، از روش نمونه‌گیری هدفمند^۷ و گلوله برفی^۸ استفاده گردید. در ابتدا، تمرکز بر افرادی بود که آگاهی بیشتری نسبت به موضوع مورد مطالعه داشتند و در ادامه از افراد مورد مصاحبه خواسته شد تا خبره‌های دیگری را که در این زمینه صاحب‌نظر هستند، معرفی نمایند که اشاره به نمونه‌گیری گلوله برفی در پژوهش‌های کیفی دارد. در این روش پس از شناسایی یا انتخاب اولین خبره و صاحب‌نظر از آن برای شناسایی و انتخاب دومین واحد نمونه‌گیری استفاده شد. به همین ترتیب واحدهای دیگر نمونه شناسایی و انتخاب شدند. در شروع کار معیارهایی همچون بومی بودن و عضویت در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی به مدت حداقل ۳ سال، برای انتخاب هدفمند خبرگان در نظر گرفته شد. محقق در این نوع از نمونه‌گیری به‌طور هم‌زمان داده‌هایش را گردآوری، کدگذاری و تحلیل می‌کند و تصمیم می‌گیرد که چه داده‌هایی را در

¹ Yogendrarajah

² Fasoranti

³ Strengths-Weakness-Opportunities-Threats Matrix (SWOT)

⁴ Internal Factor Analysis Summery (IFAS)

⁵ External Factor Analysis Summery (EFAS)

⁶ Analytic Hierarchy Process

⁷ Purposed Sampling

⁸ Snowball

مرحله بعدی گردآوری نماید و آن‌ها را در کجا پیدا کند تا بدین‌وسیله به دیدگاهی جامع درباره موضوع و اشباع داده (وجود داده تکراری در پاسخ‌ها)، دست یابد. بر این اساس، مصاحبه‌ها تا جایی ادامه پیدا کرد که داده‌ها تکراری شدند و شناخت بیشتری نسبت به توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، حاصل نگردید. با این فرآیند تعداد ۱۸ مشارکت‌کننده (شامل ۳ مدیر صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی، ۵ کارشناس امور زنان در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی و ۱۰ عضو صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی) برای مصاحبه کافی تشخیص داده شد و برای گردآوری داده‌ها، در طول ۲ ماه با هر کدام از این نمونه‌ها یک مصاحبه عمیق انفرادی نیمه ساختارمند به مدت ۴۵ تا ۶۰ دقیقه، انجام گرفت.

در پژوهش‌های کیفی، اصولاً هم‌زمان با گردآوری داده‌ها، فرآیند تجزیه و تحلیل نیز آغاز می‌گردد و تحلیل داده‌ها با استفاده از فن تحلیل محتوا و بر مبنای روش تحلیل راهبردی و ماتریس سوات، صورت پذیرفت و برای گردآوری داده‌ها نیز از مصاحبه انفرادی نیمه ساختارمند، گروه متمرکز، مشاهده و یادداشت‌برداری میدانی، استفاده گردید. پرسش اولیه پژوهش این بود که نقاط قوت صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی برای توسعه کارآفرینی در شهرستان بدره، کدامند؟ و به دنبال آن پرسش‌های بعدی شکل گرفت که عبارت بودند از: نقاط ضعف صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی برای توسعه کارآفرینی در شهرستان بدره، کدامند؟ چه فرصت‌هایی برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، وجود دارد؟ و تهدیدهای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، کدامند؟

پس از ارزیابی و اولویت‌بندی عوامل داخلی (نقاط قوت و ضعف) و عوامل خارجی (فرصت‌ها و تهدیدهای) توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، برای تدوین و توسعه راهبردهایی مناسب در جهت تسهیل آن، ماتریس سوات تشکیل گردید (جدول ۱).

جدول ۱- ماتریس سوات برای تدوین راهبردها

تحلیل سوات (SWOT)	نقاط قوت (Strengths)	نقاط ضعف (Weakness)
فرصت‌ها (Opportunities)	راهبرد تهاجمی (SO) (حداکثر - حداقل)	راهبرد محافظه‌کارانه (WO) (حداکثر - حداقل)
تهدیدها (Threats)	راهبرد رقابتی (ST) (حداکثر - حداقل)	راهبرد تدافعی (WT) (حداکثر - حداقل)

درواقع، این مدل نقاط قوت و ضعف درون منطقه‌ای را با فرصت‌ها و تهدیدهای برون منطقه‌ای انطباق و بر اساس آن راهبردهای مناسب را جهت توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره در آینده ارائه می‌دهد. بر این اساس، همیشه چهار نوع راهبرد در تحلیل سوات پیشنهاد می‌شود که عبارتند از:

راهبرد تهاجمی (SO): در راهبرد تهاجمی تمرکز بر نقاط قوت و فرصت‌ها است. در این راهبرد بر روی مزیت‌های درون منطقه‌ای و برون منطقه‌ای موجود تأکید می‌شود و عالی‌ترین راهبردها در این وضعیت ارائه می‌شود.

راهبرد محافظه‌کارانه (WO): در این راهبرد با تأکید بر فرصت‌های توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، بر نقاط ضعف توسعه این صنعت در شهرستان مذکور غلبه می‌شود.

راهبرد رقابتی (ST): در این راهبرد بر نقاط قوت درونی و تهدیدهای بیرونی تأکید می‌شود؛ بنابراین، در راهبرد رقابتی سعی می‌شود از طریق قوت‌های درونی، تهدیدهای بیرونی به حداقل برسند.

راهبرد تدافعی (WT): راهبرد تدافعی بیشتر آسیب‌پذیری منطقه‌ای را مورد توجه قرار می‌دهد. در این راهبرد بر رفع نقاط ضعف درونی و تهدیدهای بیرونی به‌منظور حفظ وضع موجود تأکید می‌شود. از آنجاکه در پژوهش‌های کیفی، به‌جای روایی و پایداری از مفاهیم قابلیت اعتماد و اعتبار، استفاده می‌گردد، می‌بایست این ویژگی‌ها در پژوهش‌های کیفی نیز مدنظر قرار گیرند؛ بر این اساس، در مطالعه پیشرو، به دلایلی همچون ثبت و ضبط دقیق اطلاعات، انجام دقیق دو مرحله مصاحبه، سعی در انتخاب صحیح افراد خبره، خبره محور بودن، مشاوره با اساتید و کارشناسان برای پرسش‌های مصاحبه‌ها و روش انجام مراحل تحقیق و استفاده از مصاحبه ساختاریافته برای جلوگیری از هر نوع موضع‌گیری، قابل اعتماد و اعتبار است.

۴- یافته‌ها و تحلیل داده

تحلیل سوات یک نقطه شروع برای تدوین راهبردها در زمینه فعالیت صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، می‌باشد. تحلیل سوات در این بخش، تصویری کلی و جامع از شرایط صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره را ارائه می‌کند و به مدیران، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان کمک می‌کند تا ماهیت مسائل مربوط به این بخش را درک کنند و بتوانند در کمترین زمان ممکن، سیاست‌های مدیریتی مناسبی را در راستای توسعه کارآفرینی این صندوق‌ها، به کار گیرند.

۱. عوامل درونی توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره

تحلیل سوات، مسائل را در دو بعد عوامل درونی^۱ و عوامل بیرونی^۲ شناسایی می‌کند. عوامل درونی توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، به ساختار اجرایی موضوع توجه دارد و بیشتر تحت‌تأثیر دستورالعمل‌ها، مدیریت‌ها، قوانین و مقررات داخلی صندوق یا محدوده مورد مطالعه است. عوامل درونی، به بررسی نقاط قوت و ضعف موضوع مورد مطالعه، می‌پردازد: نقاط قوت در این مطالعه عبارتند از منابع، توانمندی‌ها و قابلیت‌هایی که صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره برای توسعه کارآفرینی دارند؛ نقاط ضعف در تحلیل سوات، نقطه مقابل نقاط قوت هستند. در این مطالعه نبود منابع، توانمندی‌ها و قابلیت‌هایی که صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره برای توسعه کارآفرینی دارند.

الف) نقاط قوت

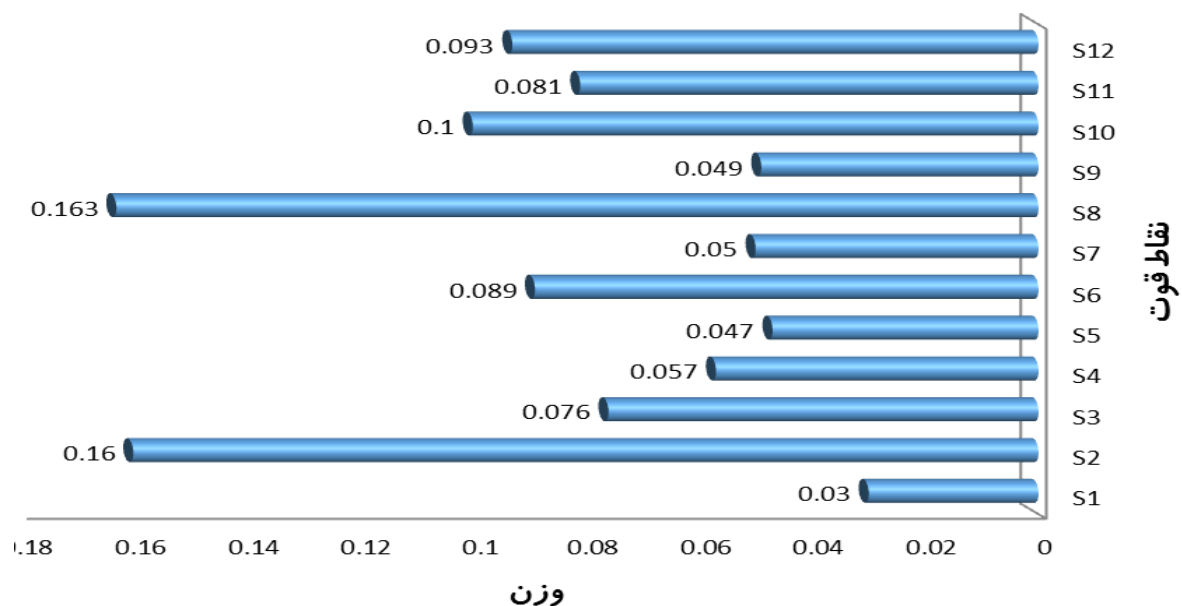
با بررسی صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، ۱۲ نقاط قوت برای توسعه کارآفرینی این صندوق‌ها، شناسایی گردید. بر اساس نتایج ارائه شده در جدول (۲) و شکل (۱)؛ مشاهده می‌شود که نقاط قوت «فراهم بودن زمینه کار خانوادگی در فعالیت‌های کارآفرینانه صندوق‌های شهرستان بدره» با میانگین وزنی ۰/۱۶۳، «فراهم بودن شرایط تولید اشتراکی و فعالیت‌های مشارکتی در صندوق‌های شهرستان بدره» با میانگین وزنی ۰/۱۶۰، «امکان استفاده از سرمایه‌های خرد و بلااستفاده در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی» با میانگین وزنی ۰/۱۰۰، «دسترسی رایگان به آموزش‌های مهارتی و شغلی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی» با میانگین وزنی ۰/۰۹۳ و «اعضای بانگیزه و علاقه‌مند به ایجاد فعالیت‌های کارآفرینانه در صندوق‌های شهرستان بدره» با میانگین وزنی ۰/۰۸۹، به‌عنوان مهم‌ترین نقاط قوت صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره برای توسعه کارآفرینی تعیین شدند.

^۱ Internal Factor

^۲ External Factor

جدول ۲- نقاط قوت توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره

کد	نقاط قوت	ضرایب	اولویت
S8	فراهم بودن زمینه کار خانوادگی در فعالیتهای کارآفرینانه صندوق‌های شهرستان	۰/۱۶۳	۱
S2	فراهم بودن شرایط تولید اشتراکی و فعالیتهای مشارکتی در صندوق‌های شهرستان	۰/۱۶۰	۲
S10	امکان استفاده از سرمایه‌های خرد و بلااستفاده در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی	۰/۱۰۰	۳
S12	دسترسی رایگان به آموزش‌های مهارتی و شغلی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی	۰/۰۹۳	۴
S6	اعضای بانگیزه و علاقه‌مند به ایجاد فعالیتهای کارآفرینانه در صندوق‌های شهرستان	۰/۰۸۹	۵
S11	دسترسی به منابع مالی بدون نیاز به وثیقه و طی کردن روند اداری	۰/۰۸۱	۶
S3	وجود بسترهای ارتباطی و اطلاعاتی خوب در صندوق‌های شهرستان	۰/۰۷۶	۷
S4	دسترسی صندوق‌ها به بازارهای محلی، ملی و بین‌المللی (مرز مهران) برای عرضه محصولات و خدمات تولیدی	۰/۰۵۷	۸
S5	قابلیت خوب صندوق‌ها برای فروش مستقیم و بی‌واسطه محصولات و خدمات تولیدی	۰/۰۴۷	۹
S7	حمایت دولت از فعالیت کارآفرینانه صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی	۰/۰۵۰	۱۰
S9	امکان فعالیت پاره‌وقت در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی	۰/۰۴۹	۱۱
S1	وجود ارتباط گسترده بین شرکت‌ها، تعاونی‌ها و صندوق‌های شهرستان	۰/۰۳۰	۱۲
نرخ ناسازگاری		۰/۰۶	

شکل ۱- اهمیت نسبی نقاط قوت برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی

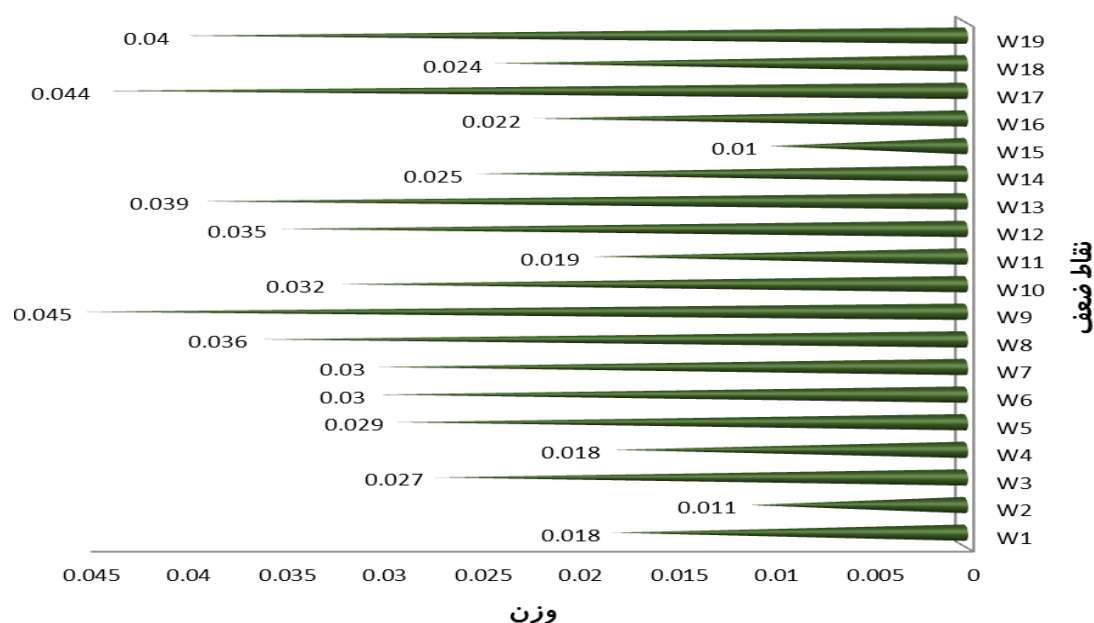
ب) نقاط ضعف

در مسیر توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، ۱۹ نقطه ضعف وجود داشت. بر اساس نتایج ارائه شده در جدول (۳) و شکل (۲)؛ مشاهده می‌شود که نقاط ضعف «وجود نیروی کار غیر ماهر در صندوق‌های شهرستان بدره» با میانگین وزنی ۰/۰۴۵، «نبود مکان و فضای فیزیکی مناسب برای فعالیت کارآفرینانه اعضای صندوق‌ها» با میانگین وزنی ۰/۰۴۴، «دسترسی پایین زنان عضو صندوق‌ها به متخصصان و مشاوران فنی کسب و کار» با میانگین وزنی ۰/۰۴۰، «کم‌بودن میزان اعتبارات پرداختی به صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی» با میانگین وزنی ۰/۰۳۹ و «ضعف مهارت‌های ارتباطات حرفه‌ای و شغلی در بین زنان روستایی عضو صندوق‌های شهرستان

بدره» با میانگین وزنی ۰/۰۳۶، به عنوان مهم ترین نقاط ضعف صندوق های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره برای توسعه کارآفرینی تعیین شدند.

جدول ۳- نقاط ضعف توسعه کارآفرینی در صندوق های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره

کد	نقاط ضعف	ضرایب	اولویت
W9	وجود نیروی کار غیر ماهر در صندوق های شهرستان	۰/۰۴۵	۱
W17	نبود مکان و فضای فیزیکی مناسب برای فعالیت کارآفرینانه اعضای صندوق ها	۰/۰۴۴	۲
W19	دسترسی پایین زنان عضو صندوق ها به متخصصان و مشاوران فنی کسب و کار	۰/۰۴۰	۳
W13	کم بودن میزان اعتبارات پرداختی به صندوق های اعتبارات خرد زنان روستایی	۰/۰۳۹	۴
W8	ضعف مهارت های ارتباطات حرفه ای و شغلی در بین زنان روستایی عضو صندوق های شهرستان	۰/۰۳۶	۵
W12	عدم آگاهی زنان عضو صندوق ها از قوانین و مقررات حمایتی از آنان	۰/۰۳۵	۶
W10	عدم نیازسنجی مناسب و دقیق از وضعیت زنان عضو صندوق های اعتبارات خرد در شهرستان	۰/۰۳۲	۷
W7	ضعیف بودن مهارت های تیم سازی و روابط انسانی در بین زنان عضو صندوق ها	۰/۰۳۰	۸
W6	ضعیف بودن صلاحیت های ایده پردازی و تشخیص فرصت های کارآفرینی در بین زنان عضو صندوق ها	۰/۰۳۰	۹
W5	ضعیف بودن مهارت های بازاریابی و فروش در بین زنان عضو صندوق های شهرستان	۰/۰۲۹	۱۰
W3	بی اعتمادی اعضای صندوق های به نهادهای دولتی در شهرستان	۰/۰۲۷	۱۱
W14	ضعف مهارت های مالی و حسابداری زنان عضو صندوق های شهرستان	۰/۰۲۵	۱۲
W18	کوچک مقیاس بودن فعالیت های تولیدی زنان عضو صندوق ها	۰/۰۲۴	۱۳
W16	نبود طرح و مدل کسب و کار مناسب برای فعالیت های کارآفرینانه در صندوق ها	۰/۰۲۲	۱۴
W11	شرایط نامناسب عضویت زنان در صندوق های اعتبارات خرد روستایی	۰/۰۱۹	۱۵
W1	سطح سواد پایین زنان عضو صندوق های شهرستان	۰/۰۱۸	۱۶
W4	مشکلات مالی و اعتباری صندوق های اعتبارات خرد زنان روستایی	۰/۰۱۸	۱۷
W2	اختلاف نظر بین زنان عضو صندوق های شهرستان	۰/۰۱۱	۱۸
W15	ظرفیت پایین تحمل ریسک و خطر در بین زنان روستایی عضو صندوق ها	۰/۰۱۰	۱۹
نرخ ناسازگاری		۰/۰۸	

شکل ۲- اهمیت نسبی نقاط ضعف برای توسعه کارآفرینی در صندوق های اعتبارات خرد زنان روستایی

۲. عوامل بیرونی توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره

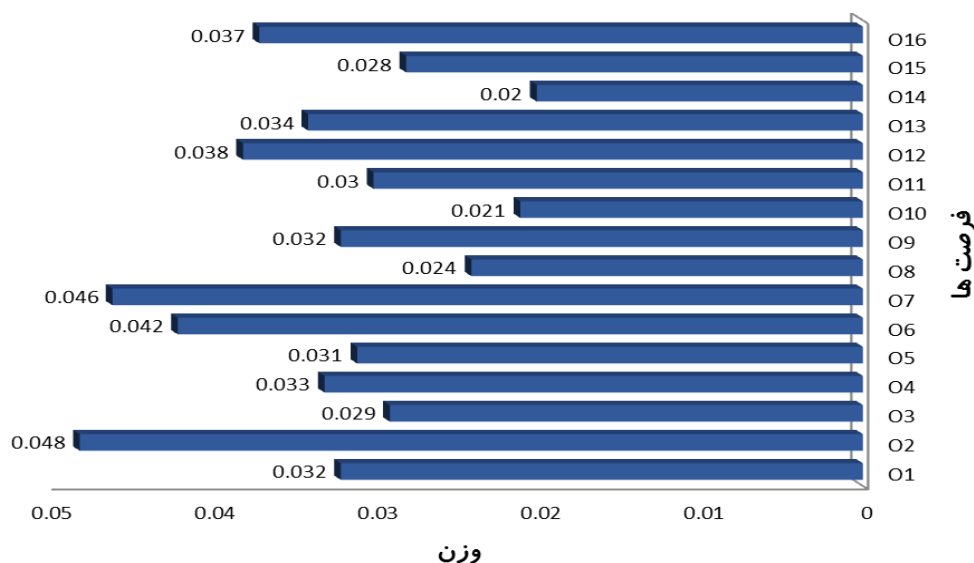
در عوامل بیرونی توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، بیشتر به بررسی وقایعی پرداخته می‌شود که شکل‌گیری آن‌ها خارج از چارچوب مدیریت اجرایی صندوق یا محدوده مورد مطالعه می‌باشد. عوامل بیرونی، یعنی بررسی فرصت‌ها و تهدیدهای موجود پیرامون مسئله مورد نظر.

الف) فرصت‌ها

بر اساس نتایج ارائه شده در جدول (۴) و شکل (۳): مشاهده می‌شود که فرصت‌های «فراهم بودن شرایط جمع‌آوری و فرآوری مو و پشتم تولیدی دامداران شهرستان» با میانگین وزنی ۰/۰۴۸، «فراهم بودن شرایط ایجاد کارگاه‌های تولید صنایع دستی (نظیر قالی و قالیچه و غیره) در شهرستان» با میانگین وزنی ۰/۰۴۶، «امکان جمع‌آوری، فرآوری و بسته‌بندی محصولات دامی در شهرستان» با میانگین وزنی ۰/۰۴۲، «فراهم بودن شرایط پرورش مرغ، کبک، بلدرچین و سایر پرندگان بومی در شهرستان» با میانگین وزنی ۰/۰۳۸ و «امکان ایجاد کارگاه تولید و بسته‌بندی قارچ‌های خوراکی در شهرستان» با میانگین وزنی ۰/۰۳۷، به‌عنوان مهم‌ترین فرصت‌ها برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره تعیین شدند.

جدول ۴- فرصت‌های توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره

کد	فرصت‌ها	ضرایب	اولویت
O2	فراهم بودن شرایط جمع‌آوری و فرآوری مو و پشتم تولیدی دامداران شهرستان	۰/۰۴۸	۱
O7	فراهم بودن شرایط ایجاد کارگاه‌های تولید صنایع دستی (نظیر قالی و قالیچه و غیره) در شهرستان	۰/۰۴۶	۲
O6	امکان جمع‌آوری، فرآوری و بسته‌بندی محصولات دامی در شهرستان	۰/۰۴۲	۳
O4	فراهم بودن شرایط پرورش مرغ، کبک، بلدرچین و سایر پرندگان بومی در شهرستان	۰/۰۳۳	۴
O12	امکان ایجاد کارگاه تولید و بسته‌بندی قارچ‌های خوراکی در شهرستان	۰/۰۳۸	۵
O16	فراهم بودن زمینه‌های لازم برای خشک‌کردن و بسته‌بندی محصولات کشاورزان منطقه	۰/۰۳۷	۶
O13	فراهم بودن شرایط تولید انواع قلمه درختان باغی (نظیر انار و غیره) در شهرستان	۰/۰۳۴	۷
O9	امکان ایجاد کارگاه‌های خیاطی برای تولید لباس‌های محلی و سنتی شهرستان	۰/۰۳۲	۸
O1	پتانسیل مناسب شهرستان برای تولید، فرآوری و بسته‌بندی گیاهان دارویی، ادویه‌ای و تزئینی	۰/۰۳۲	۹
O5	پتانسیل مناسب شهرستان برای تولید و بسته‌بندی عسل	۰/۰۳۱	۱۰
O11	پتانسیل مناسب شهرستان برای پرورش ماهی‌های سردابی و گرمابی در سطح کوچک	۰/۰۳۰	۱۱
O15	دسترسی مناسب به محصولات کشاورزی منطقه برای تولید ترشیجات و شوربجات	۰/۰۲۸	۱۲
O3	پتانسیل مناسب شهرستان برای ایجاد اقامتگاه‌های گردشگری و بوم‌گردی	۰/۰۲۹	۱۳
O8	مهارت زنان شهرستان برای تهیه غذاهای محلی و سنتی متنوع	۰/۰۲۴	۱۴
O10	فراهم بودن شرایط کشت گلخانه‌ای محصولات جالیزی سالم و ارگانیک در شهرستان	۰/۰۲۱	۱۵
O14	قابلیت مناسب شهرستان برای برندسازی محصولات بومی دامداران و کشاورزان	۰/۰۲۰	۱۶
نرخ ناسازگاری		۰/۰۷	

شکل ۳- اهمیت نسبی فرصت‌ها برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره

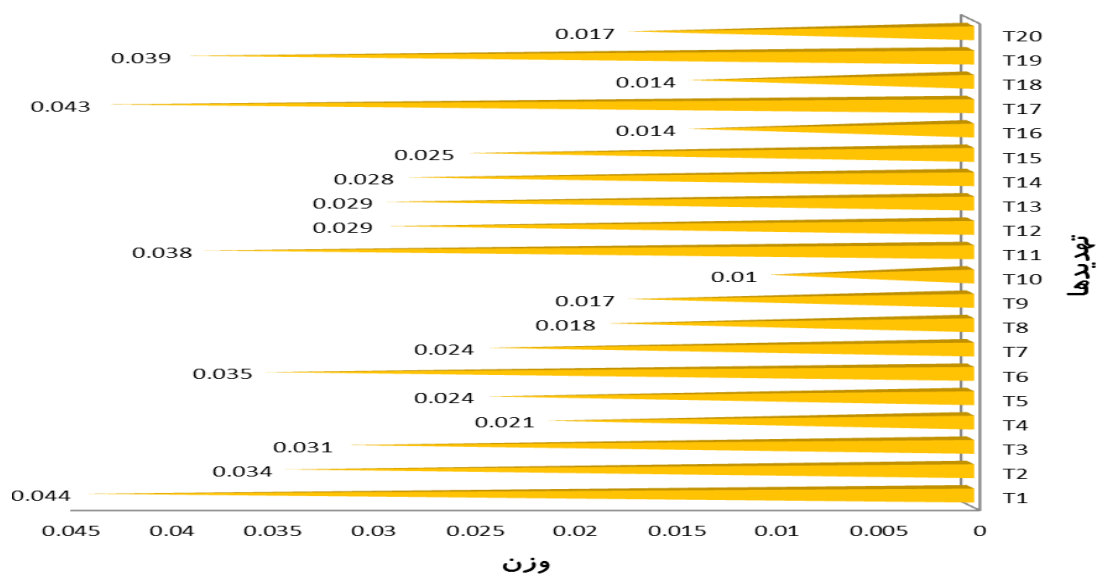
ب) تهدیدها

تحلیل صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، نشان داد که ۲۰ تهدید پیش روی مسیر توسعه کارآفرینی این صندوق‌ها، قرار دارد و بر اساس نتایج ارائه شده در جدول (۵) و شکل (۴)؛ مشاهده می‌شود که تهدیدهای «وظایف و نقش‌های چندگانه زنان روستایی عضو صندوق‌ها در خانه و محیط کار» با میانگین وزنی ۰/۰۴۴، «ناامنی و محدودیت اجتماعی برای حضور زنان در بازار و فعالیت‌های تولیدی» با میانگین وزنی ۰/۰۴۳، «ظرفیت پایین بازار محلی برای متنوع شدن فعالیت‌های تولیدی زنان عضو صندوق‌ها» با میانگین وزنی ۰/۰۳۹، «نگاه منفی جامعه به حضور زنان در بازار کار و کسب‌وکارهای خصوصی» با میانگین وزنی ۰/۰۳۸ و «خرید محصولات تولیدی صندوق‌ها توسط دلالان و واسطه‌ها با قیمت پایین در شهرستان بدره» با میانگین وزنی ۰/۰۳۵، به‌عنوان مهم‌ترین تهدیدها برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره تعیین شدند.

جدول ۵- تهدیدهای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره

کد	تهدیدها	ضرایب	اولویت
T1	وظایف و نقش‌های چندگانه زنان روستایی عضو صندوق‌ها در خانه و محیط کار	۰/۰۴۴	۱
T17	ناامنی و محدودیت اجتماعی برای حضور زنان در بازار و فعالیت‌های تولیدی	۰/۰۴۳	۲
T19	ظرفیت پایین بازار محلی برای متنوع شدن فعالیت‌های تولیدی زنان عضو صندوق‌ها	۰/۰۳۹	۳
T11	نگاه منفی جامعه به حضور زنان در بازار کار و کسب‌وکارهای خصوصی	۰/۰۳۸	۴
T6	خرید محصولات تولیدی صندوق‌ها توسط دلالان و واسطه‌ها با قیمت پایین در شهرستان	۰/۰۳۵	۵
T2	شرایط و بهره نامناسب وام‌های بانکی برای توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه در صندوق‌ها	۰/۰۳۴	۶
T3	حمایت ضعیف بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری از فعالیت‌های کارآفرینانه خرد	۰/۰۳۱	۷
T12	نبود حمایت بیمه‌ای از فعالیت‌های کارآفرینانه زنان عضو صندوق‌های اعتبارات خرد روستایی	۰/۰۲۹	۸
T13	واردات بی‌رویه محصولات و خدمات مشابه با قیمت‌های پایین‌تر در بازار	۰/۰۲۹	۹
T14	کوتاه‌مدت بودن دوره بازپرداخت و مبلغ زیاد اقساط وام دریافتی برای زنان عضو صندوق‌ها	۰/۰۲۸	۱۰
T15	نوسانات شدید قیمت نهاده‌ها و در نتیجه محصولات تولیدی دامداران و کشاورزان منطقه	۰/۰۲۵	۱۱
T7	نگرش منفی جامعه به زنان و توانایی‌های آنان برای انجام فعالیت‌های تولیدی در صندوق‌ها	۰/۰۲۴	۱۲
T5	تفاوت‌ها و تبعیض‌های جنسیتی نامناسب برای فعالیت‌های کارآفرینانه زنان در شهرستان	۰/۰۲۴	۱۳

کد	تهدیدها	ضرایب	اولویت
T4	ضعف شرایط و بسترهای فرهنگی برای فعالیتهای کارآفرینانه زنان در صندوقها	۰/۰۲۱	۱۴
T8	قوانین و مقررات دستوپاگیر اداری برای دریافت وام و اعتبارات مالی برای توسعه فعالیتهای کارآفرینانه زنان	۰/۰۱۸	۱۵
T9	کم‌توجهی سیاست‌ها و نهادهای حمایتی در زمینه صندوق‌ها به نیازهای زنان روستایی عضو صندوق	۰/۰۱۷	۱۶
T20	عدم زمینه‌یابی‌های مناسب از روستاهای هدف ایجاد صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی	۰/۰۱۷	۱۷
T18	نبود صنف یا سازمان غیردولتی برای حمایت از فعالیتهای کارآفرینانه زنان روستایی	۰/۰۱۴	۱۸
T16	ناهماهنگی بین نهادهای دولتی مرتبط با فعالیت صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی	۰/۰۱۴	۱۹
T10	هنجارها، باورها و ارزش‌های مرد و پدرسالاری در شهرستان	۰/۰۱۰	۲۰
نرخ ناسازگاری			
۰/۰۷			

شکل ۴- اهمیت نسبی تهدیدها برای توسعه کارآفرینی صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره

۳. راهبردهای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره

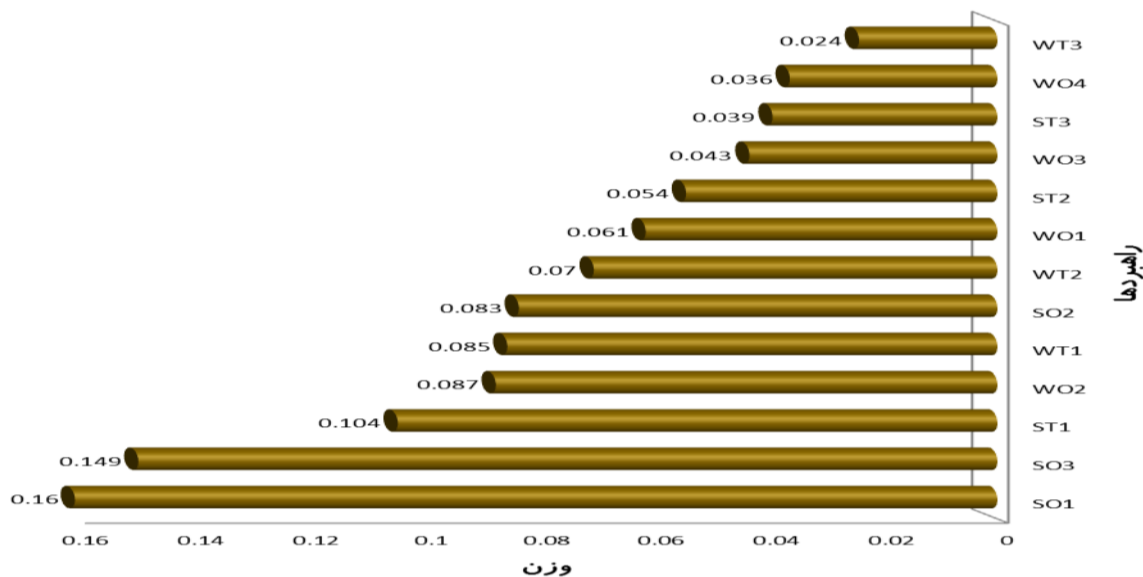
با تشکیل ماتریس سوات که ترکیبی از نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها است، راهبردهای مناسب برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره تعیین شدند. بر اساس این ماتریس، چهار نوع راهبرد قابل ترسیم است: (۱) راهبردهای تهاجمی (SO): بهره‌گیری از نقاط قوت برای استفاده از فرصت‌های خارجی، (۲) راهبردهای محافظه‌کارانه (WO): کاهش ضعف‌های داخلی یا توسعه قوت‌های نادیده شده برای بهره‌مندی از فرصت‌ها، (۳) راهبردهای رقابتی (ST): از قوت‌های داخلی برای کاهش تهدیدهای بیرونی استفاده می‌شود و (۴) راهبردهای تدافعی (WT): بایستی ضعف‌های داخلی کاهش یابد تا از تهدیدهای بیرونی بتواند دوری کرد.

بر اساس نتایج ارائه شده در جدول (۶) و شکل (۵)، مشاهده می‌شود که سه راهبرد تهاجمی (SO)، چهار راهبرد محافظه‌کارانه (WO)، سه راهبرد رقابتی (ST) و سه راهبرد تدافعی (WT) به‌منظور توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره ارائه شده‌است. و از بین راهبردهای شناسایی شده، به‌ترتیب راهبردهای «ترغیب و تشویق اعضای صندوق‌ها به راه‌اندازی کسب‌وکارهای خانوادگی و مشارکتی در زمینه محصولات کشاورزی و صنایع دستی (SO1)» با میانگین وزنی ۰/۱۶۰، «طراحی و اجرای دوره‌هایی برای ارتقای صلاحیت‌های فنی و تخصصی اعضای صندوق‌ها در جهت بهره‌برداری از فرصت‌های کشاورزی و صنایع دستی (SO3)» با میانگین وزنی ۰/۱۴۹، «معرفی و تشویق الگوها و کارآفرینان موفق زن در حوزه کسب‌وکارهای تعاونی و مشارکتی در سطح ملی، استانی و محلی به‌منظور

تغییر نگاه جامعه نسبت به زنان (ST1) با میانگین وزنی ۰/۱۰۴، «اختصاص تسهیلات مالی و اعتباری مناسب برای راهاندازی و توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه کشاورزی و صنایع دستی در صندوق‌ها (WO2)» با میانگین وزنی ۰/۰۸۷ و «ترویج رهیافت بریکولاژ کارآفرینانه در بین اعضای صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی (WT1)» با میانگین وزنی ۰/۰۸۵ به ترتیب بیشترین اهمیت را برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره از نظر پاسخ‌گویان داشتند. نظر به این که از بین پنج راهبرد انتخاب شده برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی در شهرستان بدره دو مورد (SO1, SO3) در دسته راهبردهای تهاجمی قرار دارد؛ بنابراین، می‌توان گفت که توسعه فعالیت‌ها و اقدامات کارآفرینانه در صندوق‌ها خرد زنان روستایی شهرستان بدره در وضعیت تهاجمی قرار دارد.

جدول ۶- اولویت‌بندی راهبردهای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی

کد	تهدیدها	ضرایب	اولویت
SO1	ترغیب و تشویق اعضای صندوق‌ها به راهاندازی کسب‌وکارهای خانوادگی و مشارکتی در زمینه محصولات کشاورزی و صنایع دستی	۰/۱۶۰	۱
SO3	طراحی و اجرای دوره‌هایی برای ارتقای صلاحیت‌های فنی و تخصصی اعضای صندوق‌ها در جهت بهره‌برداری از فرصت‌های کشاورزی و صنایع دستی	۰/۱۴۹	۲
ST1	معرفی و تشویق الگوها و کارآفرینان موفق زن در حوزه کسب‌وکارهای تعاونی و مشارکتی در سطح ملی، استانی و محلی به منظور تغییر نگاه جامعه نسبت به زنان	۰/۱۰۴	۳
WO2	اختصاص تسهیلات مالی و اعتباری مناسب برای راهاندازی و توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه کشاورزی و صنایع دستی در صندوق‌ها	۰/۰۸۷	۴
WT1	ترویج رهیافت بریکولاژ کارآفرینانه در بین اعضای صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی	۰/۰۸۵	۵
SO2	ترویج و توسعه شیوه تأمین مالی جمعی برای حمایت از ایجاد و راهاندازی فعالیت‌های کارآفرینانه در زمینه محصولات کشاورزی و صنایع دستی در صندوق‌ها	۰/۰۸۳	۶
WT2	ترویج دورکاری و برون‌سپاری فعالیت‌ها و اقدامات کارآفرینانه در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی	۰/۰۷۰	۷
WO1	طراحی برنامه‌ای برای حمایت از فعالیت افراد ماهر و دانش‌آموختگان دانشگاهی در رشته‌های مختلف کشاورزی در صندوق‌ها	۰/۰۶۱	۸
ST2	طراحی و اجرای دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی به منظور تقویت مهارت‌های بازاریابی و فروش اثربخش برای اعضای صندوق‌ها	۰/۰۵۴	۹
WO3	شناسایی و تخصیص مکان‌های بلااستفاده در نواحی روستایی برای راهاندازی و توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه کشاورزی و صنایع دستی در صندوق‌ها	۰/۰۴۳	۱۰
ST3	تلاش در راستای توسعه فرهنگ مشارکت و همکاری در مدیریت خانه و خانواده و محیط کار	۰/۰۳۹	۱۱
WO4	ایجاد مرکز هدایت و مشاوره شغلی برای ارائه خدمات فنی و تخصصی به اعضای صندوق‌ها	۰/۰۳۶	۱۲
WT3	راهاندازی نمایشگاه‌ها و بازارچه‌های ملی، استانی و محلی برای معرفی محصولات و خدماتی تولیدی صندوق‌ها	۰/۰۲۴	۱۳
نرخ ناسازگاری			۰/۰۷

شکل ۵. اهمیت نسبی راهبردها برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره

۵- بحث و فرجام

توسعه کارآفرینی در بین زنان روستایی زمینه‌ساز و تسهیل‌کننده دستیابی به اهداف توسعه اقتصادی و اجتماعی در جوامع روستایی است. در این میان ابزارها و روش‌های مختلفی هم در کشورهای توسعه‌یافته هم در کشورهای در حال توسعه مورد جست‌وجو و بررسی قرار گرفته است. یکی از این موارد تخصیص اعتبارات خرد به گروه‌های مختلف ساکن در روستا به‌ویژه قشر آسیب‌پذیر جوامع روستایی یعنی زنان می‌باشد. امروزه نیاز زنان روستایی بیش از گذشته به حمایت در زمینه تجمیع سرمایه‌ها و اعتبارات خرد می‌باشد؛ چراکه رشد و گسترش کارآفرینی، شناسایی فرصت‌های کارآفرینی و رشد و گسترش مشاغل خانگی در روستاها نیازمند اعطای تسهیلات اعتباری کم‌بهره در جهت خدمات‌رسانی بهینه در مناطق روستایی است؛ بنابراین، جامعه روستایی این توان را دارد که زمینه‌های خوداشتغالی را با تأکید بر زنان روستایی بارور نموده و زمینه‌های کارآفرینی در جامعه روستایی را با تأکید بر فعالیت‌های کارآفرینانه زنان روستایی توسعه دهد.

بر اساس نتایج پژوهش «فراهم بودن زمینه کار خانوادگی در فعالیت‌های کارآفرینانه صندوق‌های شهرستان بدره»، «فراهم بودن شرایط تولید اشتراکی و فعالیت‌های مشارکتی در صندوق‌های شهرستان بدره»، «امکان استفاده از سرمایه‌های خرد و بلااستفاده در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی»، «دسترسی رایگان به آموزش‌های مهارتی و شغلی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی» و «اعضای بانگیزه و علاقه‌مند به ایجاد فعالیت‌های کارآفرینانه در صندوق‌های شهرستان بدره» به‌عنوان مهم‌ترین نقاط قوت صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره برای توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه بودند. در این زمینه می‌توان بیان داشت که عضویت در صندوق اعتبارات خرد، شرایط شرکت در کلاس‌های حرفه‌آموزی، آموزش‌های تخصصی و مهارتی، مشاوره‌های اجتماعی (مظفری و ضیائی، ۱۳۹۶ و سعیدی و همکاران، ۱۳۹۷) و دریافت وام و کسب درآمد را برای زنان روستایی (یو و همکاران، ۲۰۲۰ و فردوسی و همکاران، ۲۰۲۳)، فراهم می‌آورد. همچنین، از دیدگاه طهماسبی و فخرآبادی‌پور (۱۴۰۲)، ولی‌زاده و همکاران (۱۴۰۱)، یا سوری و نوروزی‌نژاد (۱۴۰۰)، ولی‌زاده و کریمی (۱۳۹۷) و فاسورانتی (۲۰۱۰)، عوامل موفقیت در توسعه کارآفرینی زنان روستایی، شامل: شرکت در دوره‌های آموزشی کارآفرینی، حمایت اجتماعی، حمایت خانواده و حمایت نهادهای دولتی، می‌باشد. همه این مستندات نتایج پژوهش حاضر در زمینه نقاط قوت صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی برای توسعه کارآفرینی را تأیید می‌کنند.

همچنین، نتایج پژوهش حاکی از آن بود که «وجود نیروی کار غیر ماهر در صندوق‌های شهرستان بدره»، «نبود مکان و فضای فیزیکی مناسب برای فعالیت کارآفرینانه اعضای صندوق‌ها»، «دسترسی پایین زنان عضو صندوق‌ها به متخصصان و مشاوران فنی کسب و کار»، «کم بودن میزان اعتبارات پرداختی به صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی» و «ضعف مهارت‌های ارتباطات حرفه‌ای و شغلی در بین زنان روستایی عضو صندوق‌ها»، مهم‌ترین نقاط ضعف صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره برای توسعه کارآفرینی بودند. نتایج مطالعات پیشین نیز تأییدی برای نتایج حاضر در خصوص نقاط ضعف صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی برای توسعه کارآفرینی هستند؛ به گونه‌ای که محمدی یگانه و همکاران (۱۳۹۳) و یوگاندراجا (۲۰۱۴) بیان داشتند که کم بودن میزان اعتبارات پرداختی، کوچک‌مقیاس بودن و عدم ارائه آموزش‌های لازم از جمله مشکلاتی هستند که باعث عدم اثرگذاری مثبت صندوق‌های اعتبارات خرد شده‌اند. همچنین سماسینگه و را تیرانی (۲۰۱۴) و ساهاران (۲۰۱۵)، مهم‌ترین چالش‌های فراروی صندوق‌ها را کمبود منابع مالی و تعداد کم صندوق‌ها، دسترسی کم زنان به آموزش و مهارت در زمینه مهارت‌های مدیریتی، فنی و کارآفرینی، حسابداری ضعیف، استخدام تعداد زیادی از اقوام و نزدیکان، ناکارآمدی نظام تولید و ضعف در زیرساخت‌ها می‌دانند.

نتایج پژوهش نشان داد که «فراهم بودن شرایط جمع‌آوری و فرآوری مو و پشتم تولیدی دامداران شهرستان»، «فراهم بودن شرایط ایجاد کارگاه‌های تولید صنایع دستی (نظیر قالی و قالیچه و غیره) در شهرستان»، «امکان جمع‌آوری، فرآوری و بسته‌بندی محصولات دامی در شهرستان»، «فراهم بودن شرایط پرورش مرغ، کبک، بلدرچین و سایر پرندگان بومی در شهرستان» و «امکان ایجاد کارگاه تولید و بسته‌بندی قارچ‌های خوراکی در شهرستان» به عنوان مهم‌ترین فرصت‌ها برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره تعیین شدند. در این زمینه مردانشاهی و روشنفر (۱۳۹۴) و حیدری و همکاران (۱۴۰۰)، در پژوهش‌های خود بیان داشتند که فرصت‌های صندوق اعتبارات خرد عبارتند از: تقاضای بالا برای محصولات، ایجاد ارزش افزوده بالا در بخش صنایع تبدیلی، فرآوری و بسته‌بندی محصولات، استفاده از فناوری اطلاعات، ایجاد بازارهایی برای محصولات، ایجاد فروشگاه در روستا برای فروش محصولات هستند. سعیدی و همکاران (۱۳۹۷) در مطالعه‌ای اظهار داشتند که برگزاری کلاس‌های حرفه‌آموزی و آموزش‌های تخصصی، فرصتی برای زنان روستایی عضو صندوق اعتبارات خرد می‌باشد تا با شرکت در این دوره‌ها توانمندی اقتصادی خود را افزایش دهند. ادریس و همکاران (۲۰۱۵)، الشامی و همکاران (۲۰۱۷)؛ آریفو و همکاران (۲۰۲۰)، اختر و چنگ (۲۰۲۰) و ییو و لئونگ (۲۰۲۲)، در تحقیقاتی بیان داشتند که از طریق عضویت در صندوق اعتبارات خرد، فرصت‌های ایجاد شغل و کسب درآمد برای زنان روستایی فراهم می‌شود.

افزون بر این، یافته‌های حاصل از پژوهش بیانگر آن بود که «وظایف و نقش‌های چندگانه زنان روستایی عضو صندوق‌ها در خانه و محیط کار»، «ناامنی و محدودیت اجتماعی برای حضور زنان در بازار و فعالیت‌های تولیدی»، «ظرفیت پایین بازار محلی برای متنوع شدن فعالیت‌های تولیدی زنان عضو صندوق‌ها»، «نگاه منفی جامعه به حضور زنان در بازار کار و کسب و کارهای خصوصی» و «خرید محصولات تولیدی صندوق‌ها توسط دلالان و واسطه‌ها با قیمت پایین در شهرستان بدره» به عنوان مهم‌ترین تهدیدها برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره معرفی شدند. در این زمینه مردانشاهی و روشنفر (۱۳۹۴) در پژوهشی بیان داشتند که «رکود اقتصادی و تورم»، «عدم ثبات در بازار و قیمت‌ها و سیاست‌های نامناسب تنظیم بازار» و «دخالت‌های دولت در بازار» مهم‌ترین تهدیدهای صندوق اعتبارات خرد هستند. همچنین، سماسینگه و را تیرانی (۲۰۱۴) و ساهاران (۲۰۱۵)، به نبود دانش و آگاهی از وضعیت بازار، تعیین قیمت‌های قراردادی و به صورت دلخواهی، نرخ سود بالا، عدم توجه به نرخ تورم، قوانین و سیاست‌هایی که به تدریج موجب ورشکستگی مشاغل خرد مربوط به زنان می‌شوند، اشاره کرده‌اند. نتایج این مطالعه تأییدی بر یافته‌های پژوهش حاضر در خصوص تهدیدهای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی می‌باشد.

امروزه در راهبردهای توسعه روستایی تجدیدنظر شده است و در بسیاری از مؤسسات ملی و بین‌المللی مجدداً بر کاهش فقر از طریق رشد اقتصادی تأکید می‌شود. به همین دلیل، توسعه اقتصادی در مناطق روستایی نیازمند راهبردهای جدیدی است که این امر با توسعه کارآفرینی و تواناسازی سیاست‌های محیطی ممکن می‌باشد؛ بنابراین، امروزه تلاش‌های مردم مناطق روستایی جهت رسیدن به پایداری اقتصادی می‌تواند با استفاده از کارآفرینان محلی و ظرفیت صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی افزایش یابد. به همین خاطر بعد از شناسایی مهم‌ترین عوامل داخلی (نقاط قوت و ضعف) و عوامل خارجی (فرصت‌ها و تهدیدهای) مرتبط با توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره و تشکیل ماتریس سوات، تعداد ۱۳ راهبرد برای توسعه کارآفرینی صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره، ارائه شد.

درنهایت، نتایج حاصل از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی نشان داد که به ترتیب راهبردهای «ترغیب و تشویق اعضای صندوق‌ها به راهاندازی کسب‌وکارهای خانوادگی و مشارکتی در زمینه محصولات کشاورزی و صنایع دستی»، «طراحی و اجرای دوره‌هایی برای ارتقای صلاحیت‌های فنی و تخصصی اعضای صندوق‌ها در جهت بهره‌برداری از فرصت‌های کشاورزی و صنایع دستی»، «معرفی و تشویق الگوها و کارآفرینان موفق زن در حوزه کسب‌وکارهای تعاونی و مشارکتی در سطح ملی، استانی و محلی به منظور تغییر نگاه جامعه نسبت به زنان»، «اختصاص تسهیلات مالی و اعتباری مناسب برای راهاندازی و توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه کشاورزی و صنایع دستی در صندوق‌ها» و «ترویج رهیافت بریکولاز کارآفرینانه در بین اعضای صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی» بیشترین اهمیت را برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره از نظر مشارکت‌کنندگان داشتند. درواقع، اکثر راهبردها در ناحیه تهاجمی ماتریس سوات قرار گرفته‌اند که نشان از اهمیت فرصت‌ها و نقاط قوت برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی شهرستان بدره دارند. نظر به این که یکی از مهم‌ترین راهبردهای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی «ترغیب و تشویق اعضای صندوق‌ها به راهاندازی کسب‌وکارهای خانوادگی و مشارکتی در زمینه محصولات کشاورزی و صنایع دستی» بود؛ بنابراین، راهکارهای زیر توصیه می‌شود:

✓ اعطای وام‌های مشارکتی به زنان در قالب تشکلهای اقتصادی تا زمینه انجام کارهای تولیدی و اشتغال‌زا برای آنها فراهم شود.

✓ برنامه‌ریزی و اجرای فعالیت‌های درآمدزا به صورت گروهی و با مشارکت اعضای صندوق صورت گیرد.

✓ فراهم کردن بازار مناسب برای فروش تولیدات صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی.

✓ راهاندازی بازار فروش مجازی برای فروش تولیدات صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی.

✓ حمایت و تشویق صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی از افراد خلاق و دارای ایده‌های نوآورانه و فراهم آوردن تسهیلات ویژه برای آنها در جهت ایجاد کسب‌وکارهای مرتبط با صنعت، کشاورزی و یا خدمات.

در راستای راهبرد «طراحی و اجرای دوره‌هایی برای ارتقای صلاحیت‌های فنی و تخصصی اعضای صندوق‌ها در جهت بهره‌برداری از فرصت‌های کشاورزی و صنایع دستی» راهکارهای اجرایی زیر در جهت توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی ارائه می‌شود:

✓ برگزاری دوره‌های آموزشی حرفه‌آموزی و آموزش‌های تخصصی متناسب با نیازهای اعضا برای ایجاد تخصص‌ها و مهارت‌های کارآفرینانه در آنها.

✓ در اولویت قرار دادن آموزش‌های کارآفرینی برای تنوع بخشیدن به کسب‌وکارهای زنان روستایی عضو صندوق‌ها.

با توجه به راهبرد «معرفی و تشویق الگوها و کارآفرینان موفق زن در حوزه کسب‌وکارهای تعاونی و مشارکتی در سطح ملی، استانی و محلی به منظور تغییر نگاه جامعه نسبت به زنان» پیشنهادهای اجرایی زیر برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی توصیه می‌شود:

- ✓ برگزار جشنواره‌های سالانه استانی و کشوری و تقدیر از اعضا موفق صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی و معرفی صندوق‌های برتر استانی و کشوری.
- ✓ طراحی و اجرای برنامه‌های تلویزیونی و رادیویی با موضوع زنان کارآفرین در شبکه‌های ملی و استانی و معرفی و تجلیل و تقدیر از زنان موفق در حوزه‌های کسب‌وکار، اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی و غیره.
- ✓ راه‌اندازی سامانه صندوق اعتبارات خرد در کشور، برای آشنایی اعضای صندوق اعتبارات خرد با تجارب یکدیگر.
- با توجه به این که یکی از مهم‌ترین راهبردهای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی «اختصاص تسهیلات مالی و اعتباری مناسب برای راه‌اندازی و توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه کشاورزی و صنایع دستی در صندوق‌ها» بود؛ بنابراین، راهکارهای زیر توصیه می‌شود:
- ✓ افزایش میزان اعتبارات اعطایی به زنان روستایی عضو صندوق‌های اعتبارات خرد تا متناسب با راه‌اندازی کسب‌وکارها باشد تا بدین طریق اعضا تشویق به سپرده‌گذاری بیشتر شوند.
- ✓ رتبه‌بندی صندوق‌های اعتبارات خرد و پرداخت تسهیلات بیشتر به صندوق‌های فعالی، موفق و پیش‌رو.
- درنهایت، نظر به این که راهبرد «ترویج رهیافت بریکولاژ کارآفرینانه در بین اعضای صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی» نیز یکی از مهم‌ترین راهبردها برای توسعه کارآفرینی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی بود؛ بنابراین، راهکارهای اجرایی زیر پیشنهاد می‌گردد:
- ✓ به مدیران و مجریان صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی پیشنهاد می‌شود با کنار هم قرار دادن و استفاده مجدد از منابعی که تا به حال کاربردی نداشته‌اند، علاوه بر غلبه بر محدودیت منابع، پتانسیل‌ها و فرصت‌های پیشروی خود را شناسایی کنند.
- ✓ صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی با استفاده از بریکولاژ کارآفرینانه، علاوه بر رفع چالش کمبود منابع و شناسایی فرصت‌های متعدد، قادر خواهند بود آمادگی مواجه با هرگونه محدودیت محیطی را داشته‌باشند؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود از طریق بریکولاژ کارآفرینانه، با ورود دانش تجربی از این راه، راه‌حل‌های نوآورانه و فرصت‌های تازه‌ای جهت رشد و بهبود عملکرد خود فراهم آورد.
- ✓ از آنجا که بریکولاژ نه تنها محدودیت منابع را برطرف می‌کند؛ بلکه به‌طور فعال باعث تحریک نوآوری، نوسازی استراتژیک و جلب رضایت اعضا صندوق‌ها می‌شود، به مدیران صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی پیشنهاد می‌شود، با برگزاری کنفرانس‌ها و جلساتی همانند طوفان مغزی، زنان روستایی را برای شرکت در بحث‌هایی مرتبط با فرصت‌های بالقوه‌ای که در روند استفاده از منابع در دست دارند، تشویق و ترغیب کنند.
- ✓ از آنجا که رهیافت بریکولاژ بر اساس زمینه یادگیری، تأثیرات متفاوتی بر شناسایی فرصت‌ها دارد، به مدیران صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی پیشنهاد می‌شود که گرایش به یادگیری را در صندوق‌ها تقویت کنند تا اثرات بریکولاژ بر شناسایی فرصت‌ها بهبود یابد و مدیران، زنان روستایی را برای جمع‌آوری و به اشتراک‌گذاری اطلاعات جهت ارتقا فرهنگ یادگیری و یادگیری جمعی در صندوق‌های اعتبارات خرد تشویق و حمایت کنند.

۶- منابع

- آریانا، آزاده، دستیار، زهرا و توسلی، علی (۱۳۹۸). نقش زنان کارآفرین در توسعه و تحول کشور (بررسی موردی استان هرمزگان). *دوفصلنامه علمی کارافرن*، ۱۶ (۲): ۱۰۱-۱۲۰. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23829796.1398.16.46.5.0>
- بابایی امین، مجتبی، برادران، مسعود و فروزانی، معصومه (۱۳۹۹). ارزیابی صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی در استان لرستان. *روستا و توسعه*، ۲۳ (۹)، ۱۵۶-۱۳۵. <https://doi.org/10.30490/rvt.2020.286723.1059>

- حیدری، ساناز، مراد نژاد، همایون و صی محمدی، سمیره (۱۴۰۰). شناسایی فرصت‌های کسب‌وکارهای خدماتی بخش کشاورزی (مورد مطالعه: تعاونی‌های روستایی استان ایلام). *نشریه مطالعات کارآفرینی و توسعه پایدار کشاورزی*، ۸(۱)، ۱-۱۶. <https://doi.org/10.22069/jead.2021.19259.1502>
- سعیدی، معصومه، چهارسوقی امین، حامد، مؤمنی هلالی، هادی، نوروزی، علیرضا و واحدی، مرجان (۱۳۹۷). بررسی نقش صندوق اعتبارات خرد بر توانمندسازی اقتصادی زنان روستایی (مورد پژوهشی: شهرستان چرداول، استان ایلام). *مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان*، ۱۵(۴)، ۱۴۹-۱۷۵. <https://doi.org/10.22051/jwsp.2018.18916.1649>
- طهماسبی، اصغر و فخرآبادی‌پور، فرزانه (۱۴۰۲). نقش صندوق‌های اعتبارات خرد در ارتقای سرمایه اجتماعی روستاییان مورد: روستای حسینان شهرستان دامغان. *تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی*، ۲۳(۶۹)، ۲۷۷-۲۹۷. <http://jgs.khu.ac.ir/article-1-3415-fa.html>
- عزیزی خالخیلی، طاهر و زمانی، غلامحسین (۱۳۹۲). ادراک کشاورزان نسبت به خطرپذیری (ریسک) کار کشاورزی در شرایط تغییرات اقلیمی. *مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی*، ۹(۲)، ۴۱-۵۲. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.20081758.1392.9.2.3.5>
- فرجی سبکبار، حسنعلی، بدری، سیدعلی، سجاسی قیداری، حمد الله، صادقلو، طاهره و شهدادی خواجه عسگر، علی (۱۳۹۰). اولویت‌بندی توسعه کارآفرینی در مناطق روستایی با استفاده از تکنیک پرموتی، مطالعه موردی، دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان خدابنده استان زنجان. *پژوهش‌های جغرافیایی انسانی*، ۷۵، ۵۸-۶۸. https://journals.ut.ac.ir/article_24486.html
- کوشکی، فاطمه، ایروانی، هوشنگ و کلانتری، خلیل (۱۳۹۰). عوامل مؤثر بر بهبود مشارکت زنان در صندوق‌های اعتبارات خرد روستایی. *روستا و توسعه*، ۱۴(۱)، ۱۵-۳۳. <https://doi.org/10.30490/rvt.2018.59169>
- محمدی یگانه، بهروز، چراغی، مهدی و احمدی، کبری (۱۳۹۳). بررسی آثار اعتبارات خرد بر توانمندسازی اقتصادی فقرای روستایی مطالعه موردی: دهستان غنی بیگلر، شهرستان زنجان. *جغرافیا و توسعه*، ۱۲(۳۵)، ۲۳۳-۲۴۷. <https://doi.org/10.22111/gdij.2014.1565>
- مردانشاهی، محمدمهدی و روشنفر، محمدعلی (۱۳۹۴). تدوین راهبردهای توسعه کارآفرینی کشاورزی در بین دانش‌آموختگان رشته‌های کشاورزی و منابع طبیعی. *فصلنامه راهبردهای کارآفرینی در کشاورزی*، ۲(۴)، ۱-۱۰. <https://doi.org/10.18869/acadpub.jea.2.4.10>
- مظفری، محمدمهدی و ضیائی، محمدصادق (۱۳۹۶). بررسی اثرات صندوق اعتبارات مالی خرد بر میزان توانمندسازی مدیریتی زنان روستایی (مطالعه موردی: منطقه الموت). *دانش سرمایه‌گذاری*، ۶(۲۴)، ۲۳۱-۲۵۰. http://www.jik-ifea.ir/article_11362_3a4910e419ebb58ba7be6f3d8aa944fd.pdf
- نامجویان، زهرا (۱۳۹۳). قابلیت صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی در توسعه کارآفرینی و کسب‌وکارهای کوچک. *کارآفرینی در کشاورزی*، ۱(۳)، ۶۵-۸۳. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.24767735.1393.1.3.4.3>
- ولی زاده، مهتاب، رستمی، فرحناز، شیری، نعمت‌اله و خوش‌مرام، مژگان (۱۴۰۱). واکاوی عوامل مؤثر بر تشخیص فرصت‌های کارآفرینی زنان روستایی شهرستان کرمانشاه. *زن در توسعه و سیاست*، ۲۰(۴): ۶۹۷-۷۲۱. <https://doi.org/10.22059/jwdp.2022.339102.1008164>
- ولی زاده، ناصر و کریمی‌گوغری، حمید (۱۳۹۷). تحلیل عوامل مؤثر بر نیت کارآفرینی اجتماعی در صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی و عشایری. *راهبردهای کارآفرینی در کشاورزی*، ۵(۹)، ۲۰-۱۰. <https://doi.org/10.29252/jea.5.9.10>
- یا سوری، مجید و نوروزی‌نژاد، معصومه (۱۴۰۰). فراتحلیل کیفی ابعاد توسعه کارآفرینی زنان روستایی. *زن در توسعه و سیاست*، ۱۹(۱)، ۲۱-۴۱. <https://doi.org/10.22059/jwdp.2021.313046.1007905>

References

- Akhter, J., & Cheng, K. (2020). Sustainable Empowerment Initiatives among Rural Women through Microcredit Borrowings in Bangladesh. *Microfinance and Sustainable Development*, 12 (6), 1-19. <https://doi.org/10.3390/su12062275>
- Alam, J., Moir, R., & Ibn Boamah, M. (2021). Gender and micro-credit: who repays? Evidence from a Canadian individual-lending approach. *Journal of Small Business & Entrepreneurship*, 33 (3), 249-267. <https://doi.org/10.1080/08276331.2019.1606966>
- alizadeh N., & Karimi-Gougheri H. (2018). An Analysis of Factors Influencing the Social Entrepreneurial Intention in Rural and Nomad Women's Micro-Credit Funds. *Enterpreneurial Strategies in Agriculture*. 5(9), 10-20. [doi:10.29252/jea.5.9.10](https://doi.org/10.29252/jea.5.9.10) [In Persian]

- Al-Shami, S. S. A., Razali, R. M., & Rashid, N. (2017). The Effect of Microcredit on Women Empowerment in Welfare and Decisions Making in Malaysia. *Social Indicators Research*, 137 (3), 1073–1090. <https://doi.org/10.1007/s11205-017-1632-2>
- Arifu, C. H., Atanu, D., & Ashiqur, R. (2017). The effectiveness of microcredit programmes focusing on household income, expenditure and savings: evidence from Bangladesh. *Journal of Competitiveness*, 9 (2), 34-44. <https://doi.org/10.7441/joc.2017.02.03>
- Aryana, A., Dastyar, Z., & Tavasoli, A. (2020). Entrepreneur women's role in the development and evolution of the country (Case Study: Hormozgan province). *Karafan Quarterly Scientific Journal*, 16(2), 101-120. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23829796.1398.16.46.5.0> [In Persian]
- Azizi, T., & Zamani, G. H. (2014). Farmers' Agricultural Risk Perception in Facing the Climate Change: The Case of Marvdasht Township, Fars Province. *Iranian Agricultural Extension and Education Journal*, 9(2), 41-53. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.20081758.1392.9.2.3.5> [In Persian]
- Babaei-Amin, M., Baradaran, M., & Forouzani, M. (2020). Evaluation of Micro-Credit Funds for Rural Women in Lorestan Province of Iran. *Village and Development*, 23(2), 135-156. doi: 10.30490/rvt.2020.286723.1059 [In Persian]
- Faraji Sabokbar, H., Badri, S. A., Sojasi Qidari, H., Sadeghloo, T., & Shahdadi Khaje Asgar, A. (2011). Entrepreneurship Development Ranking (Gradation) in Rural Area by Using of PROMETEE Technique. *Human Geography Research*, 43(1), 53-68. https://jhgr.ut.ac.ir/article_24486_en.html [In Persian]
- Fasoranti, M. M. (2010). The influence of micro-credit on poverty alleviation among rural dwellers: A case study of Akoko North West Local Government Area of Ondo State. *African Journal of Business Management*, 4 (8), 1438-1446. <http://dx.doi.org/10.3923/jeth.2010.1.8>
- Ferdousi, F., Mahmud, P., & Mahmud, K. T. (2023). Fostering Youth Entrepreneurship Development through Social Business-Evidence from Bangladesh. *Sustainability*, 15 (1), 1-16. <https://doi.org/10.3390/su15010756>
- Hennink, M., Kiiti, N., Pillinger, M., & Jayakaran, R. (2012). Defining empowerment: perspectives from international development organisations. *Development in Practice*, 22 (2), 202-215. <http://dx.doi.org/10.2307/23214559>
- Heydari, S., Moradnezhadi, H., & Saymohammadi, S. (2021). Identifying Opportunities of Agricultural Service Businesses (Case Study: Rural Cooperatives of Ilam Province). *Journal of Studies in Entrepreneurship and Sustainable Agricultural Development*, 8(1), 1-16. doi: 10.22069/jead.2021.19259.1502 [In Persian]
- Idris, J. A., & Agbim, K. C. (2015). Micro-Credit as a Strategy for Poverty Alleviation among Women Entrepreneurs in Nasarawa State, Nigeria. *Journal of Business Studies Quarterly*, 6 (3), 122-143. <https://www.proquest.com/docview/1667167759?sourcetype=Scholarly%20Journals>
- Jabeen, S., Haq, S., Jameel, A., Hussain, A., Asif, M., Hwang, J., & Jabeen, A. (2020). Impacts of rural women's traditional economic activities on household economy: Changing economic contributions through empowered women in rural Pakistan. *Sustainability*, 12 (7), 2731. <https://doi.org/10.3390/su12072731>
- Koushki, F., Iravani, H., & Kalantari, K. (2018). Influential Factors on Improvement of Women Participation in Rural Micro Credit Funds: A Case Study of Kermanshah Province of Iran. *Village and Development*, 14(1), 15-33. doi: 10.30490/rvt.2018.59169 [In Persian]
- Manilay, A. A., Tong, C., Gonsalves, J. F., Barbon, W. J., Monville-Oro, E., Thy, O., Rondon, M., Cabriole, M. A., & Moeu, S. (2021). Microcredit and savings associations for building rural household resilience: A case study of selected village development fund and savings groups in Koh Kong and Mondul Kiri, Cambodia. CCAFS Working Paper. <https://cgspace.cgiar.org/handle/10568/115997>

- Mardanshahi, M. M., & Roshanfar, M. A. (2015). Compilation of Agricultural Entrepreneurship Development Strategies among the Agricultural and Natural Resources Graduates. *Enterpreneurial Strategies in Agriculture*, 2(4), 10-1. doi:[10.18869/acadpub.jea.2.4.10](https://doi.org/10.18869/acadpub.jea.2.4.10) [In Persian]
- Mohammadiyeganeh, B., Cheraghi, M., & Ahmadi, K. (2014). Review the Effects of Micro-Credit on Economic Empowerment of the Rural Poor Case study: Ghani Begloo Village, Zanzan City. *Geography and Development*, 12(35), 233-247. doi: 10.22111/gdij.2014.1565 [In Persian]
- Mozaffari, M. M., & Ziaee, M. S. (2017). Survey the Effects of Micro Finance Credits Fund on the Rural Women's Managerial Empowerment (Case Study: Alamout Region). *Journal of Investment Knowledge*, 6(24), 231-250. <https://sanad.iau.ir/en/Article/844218> [In Persian]
- Namjoyan, Z. (2014). Ability of micro-credit funds for rural women in entrepreneurship and small business development. *Journal of Studies in Entrepreneurship and Sustainable Agricultural Development*, 1(3), 65-82. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.24767735.1393.1.3.4.3> [In Persian]
- Rathirane, Y., & Semasinghe, D. M. (2014). Role and Impact Relationship Between Micro Finance and Poor's access. *The International Journal for Economics and Business Management*, 3 (1), 103. <https://scispace.com/pdf/a-conceptual-framework-role-impact-relationship-between-3i2ozseyzl.pdf>
- Saeidi, M., Chaharsoughi Amin, H., Moumenihelali, H., Norouzi, A., & Vahedi, M. (2018). Investigating the Role of Micro-Credit Fund on the Economic Empowerment of Rural Women (The case study: Chardavol Township, Ilam Province). *Women's Studies Sociological and Psychological*, 15(4), 149-175. doi: 10.22051/jwsps.2018.18916.1649 [In Persian]
- Saharan, N. (2015). Women Empowerment through Micro Finance: A Boon for Development. *International Journal of Multidisciplinary Research and Development*, 2 (5), 380-385. <https://www.semanticscholar.org/paper/Women-Empowerment-through-Micro-Finance%3A-A-Boon-for-Amin-Patel/a1cfc96c30a5006f5ac86be49780f0ad63a7c233>
- Tahmasebi, A., & Fakhrabadipur, F. (2023). The role of microcredit funds in promoting the social capital of villagers Case study: Hosseinan Village in Damghan County. *Applied Research in Geographical Sciences*, 23 (69), 277-297. URL: <http://jgs.khu.ac.ir/article-1-3415-fa.html> [In Persian]
- Valizadeh, M., Rostami, F., Shiri, N., & Khoshmaram, M. (2022). Analysis of Effective Factors on Identifying Entrepreneurial Opportunities among Rural Women Members of Kermanshah Microcredit Funds. *Woman in Development & Politics*, 20(4), 697-721. doi: 10.22059/jwdp.2022.339102.1008164 [In Persian]
- Yasouri, M., & Noroozinezhad, M. (2021). Qualitative meta-analysis of the dimensions of rural women entrepreneurship development. *Woman in Development & Politics*, 19(1), 21-41. doi: 10.22059/jwdp.2021.313046.1007905 [In Persian]
- Yiu, C. Y., & Leung, K. M. (2022). The Roles of Microcredit in Informal Housing in the Future-A Case Study in Hong Kong. *Urban Science*, 6 (4), 1-13. <https://doi.org/10.3390/urbansci6040091>
- Yogendrarajah, R. (2014). Impacts of Microfinance Institutions: Issues and Concepts-An Empirical Study on Sri Lankan Context. *Journal of Business & Management*, 2 (4), 302-315. DOI:10.2139/ssrn.2505432
- Yu, J., Han, X., Chen, B., & Ren, J. (2020). Estimating the Impact of Poverty Alleviation Microcredit on the Income of Poor Households Using the Propensity Score Matching Method: Evidence from China. *Agriculture*, 10 (7), 1-19. <https://doi.org/10.3390/agriculture10070293>

